

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL XXIV, NR. 251 iunie
<http://apostolul.slineamt.ro> 2022

Congresul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (IV)

La 3 iunie 2022 reprezentanții a 24 de centre sindicale național-ramurale s-au întrunit la Chișinău în cadrul celui de al IV-lea Congres al Confederației Naționale a Sindicatelor Moldova.

Congresul, eveniment care are loc o dată la cinci ani, a beneficiat de participarea partenerilor sociali naționali și a unui șir de oaspeți, sindicaliști din organizații sindicale internaționale: ITUC, Confederația Sindicatelor din Georgia și Confederația Sindicatelor Democratice din România, cu o delegație reprezentativă,

Iacob Baciu

condusă de Iacob Baciu, președintele CSDR.

Mesaje de salut au adresat participanților la Congres: Sharan Burrow, Secretarul general al Confederației Internaționale a Sindicatelor (ITUC), Anton Leppik, secretar executiv al Consiliului Regional Pan-European (PERC) al Confederației Internaționale a Sindicatelor, Iacob Baciu, președintele CSDR ș. a.

Congresul a discutat raportul de activitate al organelor de conducere ale CNSM în vederea realizării Strategiei pentru anii 2017

Red.

(continuare în pag. 4)

Activitățile AGIRo se vor exerciți de manifestare a solidarității de breaslă

• Interviu cu domnul Viorel DOLHA,
președinte AGIRo

— Înainte de toate, aș vrea să vă mulțumesc pentru generozitatea cu care găzduiți Revista *Apostolul* în cadrul Bibliotecii electronice AGIRo, pe site-ul *EduCarte.ro*. E un lucru care ne onorează, cinstind în același timp memoria înaintașilor care au scos seria antebelică a acestei publicații a învățătorilor.

Vă propun pentru început să realizați un scurt traseu al devenirii Dumneavoastră; nu atât al performerului intelectual – știu că ați fost olimpic la limba franceză, matematică, istorie, filozofie – cât al rebelului care dorea să citească în gimnaziu Socrate și Marx. Un rebel

care ajunge să distribuie manifeste pentru instaurarea democrației, în vara și toamna anului '89 – după cum ați declarat într-un interviu acordat Aurei Dobre pentru TVRi.

— „Rebelul” din fiecare dintre noi rămâne viu toată viața. Nu pot fi altfel într-o societate și în vremuri în care prea multe ar fi cazul să se schimbe. Au mare respect din partea mea cei care sunt la rândul lor „rebeli”, cei care mă contrazic.

A întregat Mircea ZAHARIA
(continuare în pag. 2)

Congresul al XL-lea, Chișinău, 2017

Ce rost mai are să știe absolvenții teorema lui Pitagora, volumul sferei, scrisul și cititul, Creangă și Eminescu, franceză ori spaniolă, mecanisme simple și vectori, compoziția chimică a materiei, viața plantelor și animalelor, Renașterea și umanismul, marile descoperiri geografice, deosebirea dintre Munții Alpi și Munții Anzi sau dintre limba latină și America Latină?

Există mulți oameni astăzi, mai ales dintre reprezentanții noilor generații, care nu simt nici un fel de handicap în lipsa lor de cultură, în ignoranța lor, în mintea lor vidată în mod intenționat și care – educați pentru contingent și obișnuiți cu trăirea clipei – vor ca în școală să se dobândească nu cunoștințe, ci numai deprinderi, numai tehnici de viețuire și de supraviețuire, numai modalități de adaptare la mediu.

Adaptarea omului la viața curentă pe care o trăiește nu s-a făcut niciodată prin discipline practice care să le excludă pe cele considerate „teoretice”, ci prin teorie serioasă care să explice bine viața cotidiană.

De aceea, a spune că matematica este inu-

Prea târziu?

tilă, fiindcă elevii nu vor folosi, niciodată, în viață, integralele sau limitele este un nonsens.

Matematica este prezentă în toate fibrele omului contemporan, în toate evenimentele vieții cotidiene, dar ea trebuie studiată în școală ca să poată fi folosită.

Veți spune că toate astea le face acum computerul.
Fals!

Le face omul, cu ajutorul computerului, iar dacă omul face acest lucru în mod mecanic, fără să înțeleagă și să poată explica ce face, atunci, omul contemporan a ajuns, deja, un mecanism, încetând să mai fie om.

La literatură, un elev nu mai poate citi toate romanele importante ale omenirii sau ale românilor și nici nu mai acceptă să preia mecanic opiniile criticilor și istoricilor literari și să le învețe pe de rost.

Dar asta nu-i dă cuvânt să spună că literatura secolului al XIX-lea – de exemplu – este desuetă și să pretindă în programele școlare texte sportive, reportaje despre catastrofe naturale, regulamente și instrucțiuni etc. în locul textelor literare.

Ioan-Aurel POP,
Președintele Academiei Române
(continuare în pag. 7)

Activitățile AGIRO se vor exerciții de manifestare a solidarității de breaslă

(urmăre din pag. 1)

La congresele noastre doar ei pot spera să ia cuvântul de două ori. Cred sincer că prin lupta de idei se realizează progresul. Să rămână între noi, prietenilor le zic că orice zi în care nu m-am certat cu cineva este o zi pierdută.

– Fără să vrei, când te gândești la Asociația Învățătorilor, îți aduci automat aminte versurile din „La steaua”: Era pe când nu s-a zărit/ Azi o vedem și nu e... Era pe vremea când președinții asociației ajungeau frecvent parlamentari sau miniștri și Regele Carol al II-lea participa la congresele învățătorimii. Astăzi, la aceleași congrese, entuziasmează prezența câte unui pârlit de secretar de stat. V-ați gândit cumva să-l invitați pe Klaus Iohannis la Piatra-Neamț? Ce s-a întâmplat cu prestigiul AGIRO?

– În fiecare an am invitat președintele țării, premierul și ministrul educației. La fel vom face și anul acesta. Nu știu dacă vor veni. La cele mai multe dintre congresele noastre de după 2008 au fost prezenți miniștrii educației, o dată a fost prezent și președintele statului. Iată ce ne sfătua Traian Șuteu în *Învățătorul*, Cluj, în octombrie 1919: „Noi numai să fim oameni, – oameni mari și tari la suflet. Să lăpădam ambițiile deșerte și micile orgolii. Să ne supunem disciplinei profesionale și să ne angajăm toate forțele în lupta socială pentru a scoate victorios stindardul dascălesc. Să dovedim mai multă demnitate în vorbă și purtare pentru a ne ridica importanța înaintea lumii conducătoare. Să ne dăm sama de forțele noastre intelectuale și să nu alergăm după căpățueli neierate. Să pretindem însă recunoștința muncii cinstite și cu-

Viorel Dolha, Mariana Marin - președinte AGIRO filiala R. Moldova, Gh. Amaicei

rate. Oamenii netrebnci să-i reducem la adevărata lor valoare, făcându-i să-și recunoască păcatele lor. Pe cei harnici să-i dăm de îndemn pentru a ține trează voia de muncă, ambiția nobilă, și voința hotărâtă. Să nu ne umilim și dejosim bătând prea des la ușile, cari nu să deschid prea bucuros pe sama muncitorului cinstit dela sate. Să mai așteptăm căci nu va trece mult și vor veni ei la casa noastră. Să fim un corp solidar în toate manifestațiile noastre, cari astfel vor impune respect și ascultare factorilor conducători.”

– Sunteți, fără îndoială, artisanul renașterii Asociației Învățătorilor din România. Și tot fără îndoială, cea mai mare victorie a AGIRO este semnarea Pactului Național pentru Educație, Protocolul de colaborare încheiat cu MENCS în 2011 recunoscându-i rolul consultativ pe lângă minister în proiectarea, fundamentarea și aplicarea strategiilor naționale în domeniul educației. Dar, această victorie a fost construită în pași

succesivi. Doriți să nuanțați?

– Art. 14 din legea nr 1/2011 spune că „(1) Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului proiectează, fundamentează și aplică strategiile naționale în do-

Viorel DOLHA, președinte AGIRO

meniu educației, cu consultarea asociațiilor reprezentative ale cadrelor didactice...” Asociația noastră nu a fost consultată deloc în

privința strategiilor educaționale. Aceasta înseamnă fie că după 2011 ministerul nu a elaborat nicio strategie, fie înseamnă că strategiile elaborate de minister sunt făcute cu încălcarea legii. Nu am primit răspuns la sesizările noastre pe această temă. Desigur, că ministerul ar trebui să își fundamenteze deciziile în principal pe expertiza forurilor științifice și nu pe aceea a sindicatelor sau a asociațiilor, cu atât mai puțin pe baza reacției la presiuni venite din spațiul public, din partea elevilor și părinților, nu de puține ori pornite din partea unor vedete de pe ecran, certate cu cartea încă de pe băncile școlii.

– Tot în topul realizărilor dvs. pot fi reținute Congresele, Școlile de Vară, Simpozioanele organizate în țară și peste granițe, întru cinstirea limbii și dregerea istoriei noastre. Dar, în prezentarea acestor acțiuni, impresia e că ne aflăm mai degrabă în fața unui ghid turistic, nu a unui program cultural.

Există mai multe informații despre costul micului dejun decât despre obiectul dezbatărilor. Puteți cita câteva rezultate concrete provocate de demersurile dvs. în afara granițelor?

– Sunteți la curent cu activitățile noastre, din ce v-au povestit alții sau din ce a apărut în presă. La sfârșit de iulie sper să fiți prezent la evenimentul din județul Neamț. Veți auzi chiar din gura profesorilor români de peste hotare, ce a realizat și ce înseamnă

AGIRO pentru dumnealor. Mizăm pe prezența câtorva zeci de oaspeți de peste hotare. Și da, ne străduim să le asigurăm cazare și masă gratuite (chiar și micul dejun) și poate

Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie

Iunie 2022

□ iunie 1907 – 115 ani de la deces **Chiriac Nicolau**, la Mănăstirea Neamț (n. 1839, Piatra-Neamț), tatăl, preot la Biserica „Precista” din Piatra, l-a dus la Mănăstirea Secu pentru a învăța carte. A fost trimis la Mănăstirea Neamț; a participat la Războiul de Independență. După război, revizor al bisericilor din Dobrogea, a luptat pentru introducerea limbii române în locul celei slavone în serviciul divin și pentru organizarea învățământului laic. Regele Carol I l-a decorat cu „Steaua României”. Reîntors la Neamț, a

contribuit la repararea unor clădiri ale mănăstirii, și a bisericilor din Nemțișor, Lunca, Vânători-Neamț și Valea Seacă. A ctitorit o nouă școală în satul Vânători-Neamț. (8. 10, 1895) și a pus bazele primei bibliotecii rurale din Județul Neamț.

Rememorări nemțene

■ 1/1946 – n. **Petruș Andrei**, la Goșmani, Neamț, profesor, scriitor. Absolvent al Liceului „Petru Rareș” din Piatra-Neamț și al Facultății de Filologie Iași, a predat, până la pensionare, la Liceul din Puiesti, Vaslui. Colaborator la: „Dacia literară”, „Convorbiri literare”, „Cronica” ș. a. Cărți: „Descănțete de inimă rea”, „Mierea din trestii de cuvânt”, „Poeme târzii”, „101 sonete”, „Crepusul de miere”, „Într-un crâng de neuitări” ș. a.

■ 2/1943 – n. **Cezarina-Georgeta Strătilă**, profesoară. A absolvit Liceul „Calistrat Hogaș” din Piatra-Neamț și Facultatea de Matematică-Mecanică din Iași. Cariera didactică: profesor la Dobreni, Neamț și la Grupul Școlar de Chimie din Piatra-Neamț, azi, Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” (1971-2000); director adjunct, director (1994-1999). De numele său se leagă înființarea Fundației Grup Școlar Chimie și continuarea publicării revistelor școlare, „Anotimpuri” și „Anuarul școlii”.

■ 3/1943 – n. **Vasile Vasile**, la Borlești, Neamț, profesor, dirijor, muzicolog. Absolvent al Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamț, al

Activitățile AGIRO se vor exerciții de manifestare a solidarității de breaslă

Si transport. Sigur că aceste costuri le acoperim din contribuțiile colegilor din țară. Putem conta și pe sprijinul sindicatului Neamț?

– Vrem - nu vrem, în absența altor surse de informare, site-urile instituțiilor, întreprinderilor, organizațiilor, asociațiilor, ONG-urilor, ș. a. prezintă (ar trebui să prezinte!) cartea de vizită a acelor obiective. Trăim într-o epocă a informațiilor și a devenit un automatism să deschidem calculatorul când ne interesează ceva. Consultând site-ul AGIRO, am constatat că vreo cinci dintre asociațiile județene afișează doar datele de contact, vreo 13 au în plus câteva informații (cele mai multe din perioada 2008-2012), iar 24 dintre ele sunt „în construcție” (unele – nu dau nume – de ani buni). Excepție fac Filiala din Republica Moldova și, firește, site-ul AGIRO (Felicitări pentru pagina „Testimoniale”). Întrebarea pe care o iscă informația anterioară este: Ce se întâmplă de fapt (dacă se întâmplă?) în activitatea asociațiilor județene? Care credeti că sunt cauzele disfuncționalităților prezentului?

– AGIRO nu are competențe în

ceea ce privește asociațiile județene. Ele sunt independente în activitatea lor. Aderând sau nu la AGIRO, sunt suverane în privința acțiunilor de pe plan local.

– În afară de o cotizație modică, ce-i deosebește pe doi învățători dintre care unul este membru al AGIRO, iar celălalt, nu? Statutul asociației precizează la Art. 10 (Drepturile și obligațiile membrilor) doar niște reguli de conviețuire în cadrul asociației. În două-trei fraze, cum m-ați convinge să devin membru al AGIRO?

– Și învățătorul care activează în AGIRO și cel care nu este membru AGIRO sunt „bogați în lipsuri, în îndatoriri și iubiri de moșie”, așa cum li se spunea în 1923, la un congres al lor ținut în Arad. AGIRO nu ridică fabrici și uzine. Activitățile AGIRO se vor exerciții de manifestare a solidarității de breaslă, de ardere a unor energii pozitive, canalizate constructiv, de experiențe împărtășite, de spargere de tipare, de pionierat, de creștere a conștiinței de sine a corpului învățătoresc. Cele mai importante momente sunt cele petrecute în afara sălii de plen, vorbele ce contează mai mult sunt cele ce nu se spun de la tribună, sunt cele ce și le împărtășesc unii altora, din colțuri diferite de țară, cu ocazia evenimentelor inițiate de AGIRO.

– După cum a anunțat colegul dvs. Liviu Rusu, președintele Asociației învățătorilor din Neamț, în perioada 25-

28 iulie a. c. se va desfășura aici cel de al 44-lea Congres AGIRO dedicat, între altele, aniversării a 110 ani de la constituirea acestei asociații. Ce așteptări aveți de la Congresul de la Piatra-Neamț?

– În Piatra-Neamț și Vânători-Neamț, între 25 și 28 iulie 2022, va avea loc Congresul Internațional al Cadrelor Didactice din România și

eveniment remarcabil pentru profesorii care vor fi prezenți și care tânjesc să fie tâmplă fierbinte lângă tâmplă, alături de alți slujitori ai școlii. Minut de minut pe parcursul tuturor celor patru zile despre școală își vor vorbi sutele de participanți unii altora. Atât de ar fi și nu ar fi puțin. Iată ce se spunea în 1908 la o reuniune a învăță-

Congresul al XL-lea, Chișinău, 2017

Congresul al XL-lea, Chișinău, 2017

al Cadrelor Didactice de Etnie Română de peste Hotare – al 44-lea congres al Asociației Generale a Învățătorilor din România, la 110 ani de la înființarea Asociației Învățătorilor din Județul Neamț (congres la care se va ține și a XIX-a ediție a Simpozionului Internațional „Portrete de dascăli – în memoria lui Leon Mrejeru și Gheorghe Amaicei”). Va fi o altă pagină în istoria AGIRO, despre care în 1940 I. G. Dumitrașcu scria în „Înainte mergătorii. Istoricul Asociației Generale a Învățătorilor din România”: „Ne simțim legați prin fire nevăzute de generațiile trecute, prezente și viitoare. Suntem moștenitorii tuturor celor repauzați, asociații tuturor celor ce trăiesc, providența tuturor celor ce ne vor urma.”

Congresul, sper că va fi un

torilor arădeni: „Chemați prin vocațiune la misiune apostolică, trebuie să facem chestie de conștiință împlinirea misiunii noastre sublime, căci numai conștiința de sine este aceea ce ridică individul la subiect de drept, la persoană înzestrată cu toate atributele juridice și morale. Problema chemării noastre este sublimă căci cuvântul ÎNVAȚĂTOR însemnează o vocațiune cerească”. Se mai spunea: „Virtuțile apostolice să ne inspire și încălzească în munca ce o săvârșim și fiți convinși că, cu inima liniștită și cu fruntea senină vom putea privi înaintea marelui tribunal public”.

Ca mâine ne vom pune palma streășină la ochi, așteptând cu nerăbdare să vedem sosind în Piatra Colegi din toate cele patru zări ale țării și de dincolo de fruntarii.

Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie

Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj (1971) și al Facultății de Filologie a Universității din Iași (1974); doctor în pedagogie (1993) și în muzicologie (1994). Colaborări: „Revista de etnografie și folclor”, „Muzica”, „Revista de pedagogie” ș. a. Scrieri: „Iubirea de moșie e un zid”, „Profiluri de muzicieni români, sec. XIX-XX, I”, „Gavriil Galinescu – reprezentant de seamă al muzicii românești”.

■ 4/1952 – 70 ani de la naștere **Iosif Haidu**, la Făgăraș, Brașov, pictor. Absolvent al Facultății de Artă din Iași (1977), profesor la Clubul Copiilor și la Cenaclul „ProArte” din Roman. Membru al U. A. P. (1982). Numeroase expoziții personale, de grup și colective. Lucrări în colecții din țară și din străinătate (Olanda, Franța, Germania, Cipru, Portugalia, Italia, Israel, Turcia, S. U. A.). Premii: Bienala Națională de Artă „Lascăr Vorel” (2001)

și Premiul pentru 30 de ani de activitate pedagogică și 25 de ani de activitate expozițională (2009).

■ 5/1974 – n. **Violeta Simina Moșu**, la Piatra-Neamț. Secretar general de redacție al Revistei

Rememorări nemțene

Apostolul, membru al U. Z. P. R. (Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România), bibliotecar la Biblioteca Județeană G. T. Kirileanu Neamț. Facultatea de Educație Fizică și Sport, Bacău (2003). Master în Cultură și Literatură Română, Facultatea de Litere a Universi-

tății Vasile Alecsandri, Bacău (2021). Declarată ziaristul cultural al anului 2016, la Gala Superlativei Culturii Nemțene. Administrează publicația on-line *Dor de Neamț*. Cărți publicate: *Piatra-Neamț, ieri*, Biblioteca Județeană G. T. Kirileanu Neamț, 2020; *Festivalul de teatru, Piatra-Neamț 1969-2019*, editura Nona, 2021 (coautoare).

■ 8/1877 – 145 ani de la naștere **Nicolae Vulovici**, la Calafat, (d. 8. 09. 1918), poet, cel care a recitat versuri, în 1912, la dezvelirea statuii lui Mihail Kogălniceanu din Piatra-Neamț, unde a locuit o scurtă perioadă de timp. Căpitan activ în Regimentul 1 Războieni, a murit glorios în Primul Război Mondial. Colaborator la „Semănătorul”, „Neamul românesc”, „Ramuri”, „Junimea literară” ș. a.

Red.

(continuare în pag. 4)

CALENDAR – iunie 2022

- O** 2. **ROUSSEAU, Jean-Jacques** (28 iunie 1712 – 2 iulie 1778) – 310 de ani de la nașterea filosofului francez;
03. **ZAMFIRESCU, Duiliu** (30 octombrie 1858 – 3 iunie 1922) – 100 de ani de la moartea scriitorului;
15. **MOLIÈRE (J.B.P.)** (15 iunie 1622 – 17 februarie 1673) – 400 de ani de la nașterea dramaturgului francez;
17. **BĂLAȘA, Sabin** (17 iunie 1932 – 1 aprilie 2008) – 90 de ani de la nașterea artistului;
18. **MAIORESCU, Titu** (15 februarie 1840 – 18 iunie 1917) – 105 de ani de la moartea criticului literar;
21. **STEINHARDT, Nicolae** (21 iunie 1912 – 29 martie 1989) – 110 ani de la nașterea eseistului;
22. **CARAGIALE, Ion Luca** (30 ianuarie 1852 – 22 iunie 1912) – 110 de ani de la moartea dramaturgului;
22. **MACHIAVELLI, Niccolò** (3 mai 1469 – 22 iunie 1527) – 495 de ani de la moartea filosofului italian;
26. **PÂRVAN, Vasile** (28 septembrie 1882 – 26 iunie 1927) – 95 de ani de la moartea istoricului;
28. **CELIBIDACHE, Sergiu** (28 iunie 1912 – 14 august 1996) – 110 ani de la nașterea dirijorului;
28. **PIRANDELLO, Luigi** (28 iunie 1867 – 10 dec. 1936) – 155 de ani de la nașterea scriitorului italian;
28. **RUBENS, Peter Paul** (28 iunie 1577 – 30 mai 1640) – 445 de ani de la nașterea pictorului olandez.

Red.

Congresul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (IV)

(urmăre din pag. 1)

2022 și obiectivele pentru anii 2022-2027. Totodată, delegații au prezentat problemele cu care se confruntă ramurile educației, administrației publice, culturii, sectorului real și au adoptat o **Declarație** în care au venit cu o serie de propuneri către partenerii sociali.

Un tablou sintetic al activității Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova a conturat Igor Zubcu, președintele CNSM: *Mișcarea sindicală din Moldova, de la constituire până în prezent, a jucat un rol important în restructurarea și democratizarea societății. Simțul solidarității și comportamentul reformator sunt caracteristice liderilor autentici. Aceste calități se manifestă preponderent în procesul de apărare a drepturilor și intereselor profesionale, economice și sociale ale salariaților, membri de sindicat. CNSM, în perioada dintre congrese, a aplicat noi forme și metode de lucru în conformitate cu cerințele actelor normative naționale și internaționale, precum și cu necesitățile timpului. Pandemia a periclitat și modificat, dar nu a sistat activitatea de zi cu zi a sindicatelor. Confederația a continuat consolidarea instituției sindicale, menținându-și poziția, în ansamblu, în societatea civilă.*

Cinci obiective generale ale CNSM, și anume: promovarea unui trai decent și a principiilor muncii decente; protecția eficientă în muncă și securitate socială pentru membrii de sindicat; asigurarea respectării drepturilor membrilor de sindicat; menținerea și dezvoltarea

parteneriatului social la toate nivelurile; consolidarea și dezvoltarea mișcării sindicale, garantarea democrației sindicale, au fost aprobate de către delegații la Congres pentru următorii cinci ani.

acesta a vorbit despre importanța Congresului și responsabilitatea participanților, umanizându-și discursul și entuziasmând sala:

„Mișcarea sindicală nu e a mea și nici a dumneavoastră – cum

Delegația României. În prim-plan: Iacob Baciu, Gabriel Ploscă, Ioan Leon Naroși

Parcurgem o perioadă complicată în istoria mișcării sindicale, în care avem de înfruntat mai multe provocări, inclusiv dintre cele nemaiîntâlnite anterior – a spus Ghenadie Donos. Este important în aceste condiții să dăm dovadă de rațiune, răbdare și profesionalism pentru a găsi cele mai bune soluții. Iar în intervenția sa ulterioară, președintele Federației Sindicale a Educației și Științei din R. Moldova a abordat câteva probleme de maximă actualitate: Unitatea mișcării sindicale și acțiunile care trebuie realizate pentru a atinge acest obiectiv; Imaginea sindicatului și perceperea mișcării sindicale ca parte activă a societății civile; Dialogul social și întărirea capacității CNSM de a reprezenta interesele salariaților.

O prezență vie și emoționantă la tribuna Congresului a avut și Iacob Baciu, președintele CSDR. Convingător, sincer și pătimaș,

ar spune acum Ștefan cel Mare – ci a urmașilor urmașilor noștri. Dumneavoastră reprezentați lucrătorul, indiferent cine e, ce culoare are, ce crede. Fără muncitori și fără salariați nu există nimic. Noi, ca mișcare sindicală, avem obligația să apărăm interesele profesionale, economice și sociale ale tuturor membrilor de sindicat din Moldova, și din România, și din Europa...

Și vă transmit încă o dată mesajul următor: să nu vă fie frică! Pandemia trece, războiul va trece, foametea va trece, noi vom rămâne veșnic ca mișcare sindicală. Fără noi nu există nimic pe pământ...

Iar fără solidaritate, fără unitate, nu există mișcare sindicală. Și dorind mult succes noii conduceri, întregului congres, le urez tuturor sănătate, succes și fericire. Nu vă fie frică, puterea e la dumneavoastră!”

Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie

(urmăre din pag. 3)

8/1967 – 55 ani de la deces **Otilia Cazimir**, la Iași, (n. 12. 02. 1894, la Cotu Vameș, Roman), poetă, membră a S. S. Români (1929). Inspector la Direcția Generală a Teatrelor (1937-1947). Debut în „Însemnări ieșene” (1919), editorial, cu „Lumini și umbre”, poezii (1923). A scris și a publicat memorialistică, literatură pentru copii, traduceri. Premiul Academiei Române, Premiul Național pentru Poezie, Premiul „Femina-Vie Heureuse”, Premiul S. S. R. Alte volume: „Unchiul din America”; „Fluturi de

noapte”; „Grădina cu amintiri și alte schițe”; „Cântec de comoră”; „Jucării”; „Baba iarna într-n sat”; „În târgușorul dintre vii...”; „Prietenii mei scriitori...” ș. a.

■ 12. 06. 1962 – n. **Petru Vamanu**, la Ne-

Rememorări nemțene

grești, Neamț, artist plastic. A absolvit Liceul de Artă din Bacău. Între 1981 și 2014, a participat la numeroase expoziții de grup: Bacău (1981), Piatra-Neamț (1984, 1993), Botoșani (1988), precum și la Taberele de creație de la Dumbrava, Neamț (1991) și Potoci, Neamț (1992, 1993). A pictat mai multe biserici.

■ 13 iunie 1957 – 65 ani de la naștere **Petre Lucanu**, la Vânători-Neamț, artist plastic. A absolvit școala primară în satul natal, Liceul „Ștefan

cel Mare” din Târgu-Neamț, apoi Institutul de Artă Plastică „Ion Andreescu” (1982). Participant la expoziții naționale și municipale organizate de U. A. P.: București (1989, 1992); expoziții internaționale (1988-1989); expoziția de miniaturi (Canada). Lucrări în colecții particulare din Spania și Franța.

■ 14/1961 – n. **Radu Florescu**, la Sabasa, Borca, Neamț, poet. A absolvit Liceul „Mihail Sadoveanu” din Borca. Debut în Revista „Amfiteatru” (1982), după unele surse, în „Ateneu” (8/1983), apoi în volumul colectiv „Poeme singure”, 1989. Membru al U. S. Premiul revistelor „Convorbiri literare” și „Hyperion”,

Echipa Neves de la „Rareș” a strălucit în Statele Unite

Pe 2 iunie, elevii de la Colegiul Național „Petru Rareș” care alcătuiesc echipa Neves, s-au în-tors de la conferința ISDC 2022 (International Space Development Conference) susținută la Arlington, Virginia, în Statele Unite ale Americii. Conferința a fost un prilej de întâlnire pentru ingineri și teoreticieni de top în domeniul expansiunii umanității în spațiu, totul fiind sub patronajul NSS (National Space Society), al cărei scop este stabilirea unor comunități umane în spațiu. În acest cadru, elevii câștigători ai concursului Space Settlement Contest organizat tot de NSS au fost invitați să participe.

Expansiunea în spațiu, fiind o problema atât de complexă, a fost abordată de experți din diferite domenii: Directori NASA, Directori executivi ai unor companii interesate de posibilitățile spațiului. De asemenea, Al Globus, președintele comisiei de juri-zare a concursului, a susținut un discurs înaintea decernării premiilor.

Șase dintre echipele câștigătoare au fost se-lectate să susțină o prezentare orală a proiectului lor pe scena cea mare. Printre acestea au fost și echipa Neves, dar și alte trei echipe tot din România.

Discursul lor a fost apreciat de organizatorii conferinței, cât și de mulți alții care au asistat. Prezentarea elevilor nemțeni a avut loc în prima dintre cele trei zile de conferință. În cea de-a doua zi, aceștia au participat la diferite seminare și prezentări pe teme precum viața pe Marte, poluarea spațială și legislația privind expansiunea în spațiu. În cea de-a treia zi, a avut loc festivitatea de premiere, unde echipa Neves a avut pri-

lejul să cunoască punctele cele mai importante ale proiectelor câștigătoare și, de asemenea, să primească diploma pe scenă.

„A fost o experiență foarte interesantă și captivantă. Am asistat la prezentări ale unor nume mari în industria aerospațială – Kathy Leuders, administrator al operațiunilor spațiale la NASA, sau Michelle L.D. Hanlon, președinte NSS. Expansiunea companiilor spațiale private a fost din nou menționată puternic și efectele acesteia asupra explorării spațiului. Cred că oricare dintre noi și-ar dori să mai participe măcar o dată la o astfel de conferință” a declarat Mircea Verdeanu.

Toate aceste experiențe nu ar fi fost posibile fără ajutorul sponsorilor: TZMO Romania, SSAB, BDO, Trust CCDP SRL, Dinamic92, InsideHR, Dolinex, Rifil, Izotec, Etura, Decorlux, Medasimpex, Comes, Criber, Accesoria, Banca Transilvania, Site Bau, Moldocor, Maxx Computers precum și persoane fizice. S-a primit un sprijin deosebit și esențial în același timp din partea Primăriei și a Consiliului Local Piatra-Neamț, reprezentanți ai Consiliului Județean, Prefecturii, Parlamentului României, ministrul Cercetării, Inovării și Digitalizării. (Comunicat de presă)

Red.

CALENDAR – iulie 2022

0 6. **FAULKNER, William** (25 septembrie 1897 – 6 iulie 1962) – 60 de ani de la moartea romancierului american, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură;

07. **CHAGALL, Marc** (7 iulie 1887 – 28 martie 1985) – 135 de ani de la nașterea pictorului francez;

07. **DE SICA, Vittorio** (7 iulie 1902 – 13 noiembrie 1974) – 120 ani de la nașterea regizorului de film italian;

12. **VĂCĂRESCU, Ienăchiță** (1740 – 12 iulie 1797) – 225 de ani de la moartea poetului;

14. **ARGHEZI, Tudor** (23 mai 1880 – 14 iulie 1967) – 55 de ani de la moartea poetului;

14. **PACIUREA Dimitrie** (23 noiembrie 1873 – 14 iulie 1932) – 90 de ani de la moartea sculptorului;

19. **MARCONI, Guglielmo** (25 aprilie 1874 – 19 iulie 1937) – 85 de ani de la moartea fizicianului italian, laureat al Premiului Nobel pentru Fizică;

21. **GRIGORESCU, Nicolae** (15 mai 1838 – 21 iulie 1907) – 115 ani de la moartea pictorului;

22. **GHIĂȚĂ, Dumitru** (22 septembrie 1888 – 3 iulie 1972) – 50 de ani de la moartea pictorului;

24. **DUMAS-tatăl, Alexandre** (24 iulie 1802 – 5 decembrie 1870) – 220 ani de la nașterea scriitorului francez;

27. **ȚUCULESCU Ion** (19 mai 1910 – 27 iulie 1962) – 60 de ani de la moartea pictorului.

Red.

Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie

a l Festivalurilor de Poezie: „Marin Sorescu” și „George Coșbuc”, Premiul Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iași, 2008.

■ 15. 06. 1769 – d. **Ioanichie**, la Roman (n. 1700, Țuțcani, Neamț) episcop, mulți ani, călugăr la Mănăstirea Neamț, apoi egumen; episcop de Roman (15. 09. 1747), membru în divanul Țării. Ctitor al Schitului Vovidenia de lângă Mănăstirea Neamț (1749), al unei biserici la Vulpășești, Roman, al Bisericii „Sfinții Petru și Pavel” din Opișești – Burdusaci, Bacău și a rezidit Biserica „Precista Mare” din Roman.

■ 15/1903 – n. **Victor Brauner**, la Piatra-Neamț (d. 1966, Paris), artist plastic. Scurt timp a frecventat Școala de Belle Arte București. Debut: prima expoziție personală la Galeria „Mozart” (1924). Participă la editarea revistelor avangardiste „75 H. P.” și „Integral”. În revista „unu” pu-

blică ilustrații șocante. Se stabilește la Paris, ia contact cu avangarda (1930) și intră în Partidul Comunist. În 1966, reprezintă Franța la Bienala de la Veneția.

■ 16/1907 – 115 ani de la nașterea **Nicolae**

Rememorări nemțene

Horodniceanu, la Spiridonesti, Bălușești, Roman, azi Neamț (d. 04. 04. 1994, San Juan, Argentina), profesor. A intrat în mișcarea legionară, fiind unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai lui Corneliu Zelea Codreanu. În 1941, ia calea exilului: Germania, Italia, Argentina, la San Juan, unde este solicitat să reconstruiască orașul distrus de cutremur. Devine profesor la Școala Politehnică din San Juan, și decan, formând o întreagă generație de ingineri și o bună parte din corpul profesoral.

La încheierea carierei profesionale și profesionale i se atribuie titlul de Profesor Extraordinar Honorario.

■ 16/2003, d. **Emanuel Elenescu**, (n. 11. 03. 1911, la Piatra-Neamț, v. fișa lunii martie.)

■ 17/1825 – n. **Elena Cuza**, la Iași (d. 2. 04. 1909, Piatra-Neamț), „sfânta”, cum o numeau localnicii, soția domnitorului Alexandru Ioan Cuza. După moartea lui Cuza, va fi soră la Spitalul de Copii „Caritatea” din Iași, iar din 1903 se stabilește la Piatra-Neamț. La 24 ianuarie 1909, când se împlinesc 50 de ani de la Unire, a fost vizitată de Nicolae Iorga, iar manifestările dedicate evenimentului s-au desfășurat în fața casei sale.

■ 18/1938 – n. **Paul Findrihan** la Icușești, Roman (d. 22. 07. 2004, Piatra-Neamț), profesor, publicist. Facultatea de Filologie-Istorie a Universității București (1960), profesor și director la (continuare în pag. 6)

Reflecții de adolescent: Să descoperi ce te atrage și ce te definește

• Interviu cu Ioana Miruna Morțe – absolventă a Liceului de Arte „Victor Brauner”

— *Ce este Arta? Ce înseamnă să fii artist?*

— Simt că însemnătatea artei nu poate fi cuprinsă și cristalizată pe deplin în cuvinte. O operă de artă poate fi atât un rezultat al experienței creatoare, purtătoare a unei semnificații profunde, cât și un derivat al jocului sau un experiment. Aș defini-o, însă, ca pe simbioza dintre concept, inspirație și elementele de expresie vizuală, unitate care este menită să transmită un mesaj și să evoce o emoție în privitor. A fi artist înseamnă în viziunea mea a te dedica creației și a munci pentru a-ți contura cu fidelitate ideile și sentimentele, astfel încât să produci o schimbare și să trezești un gram de emoție în sufletul celui care are în față creația ta.

— *Cum arată începuturile tale într-ale desenului și picturii?*

— Pasiunea mea pentru pictură s-a conturat din copilărie, de pe timpul în care îmi desenam jucăriile pe caiete de schițe improvizate. Încă de pe atunci am fost fascinată de culoare, iar în clasa întâi, la îndrumarea doamnei învățătoare Silvia Voadeș, părinții m-au înscris la cursurile de pictură ale doamnei profesoare Cristina Petrariu. Timpul petrecut în asociație și perseverența mi-au adus în față prima tabără, primele concursuri și cele dintâi premii.

— *Cum ai caracteriza-o pe doamna profesoară de pictură Cristina Petrariu?*

— Întâi de toate, doamna profesoară Cristina Petrariu este un mentor foarte bun. Știe să pună în valoare calitățile și abilitățile fiecărui elev și să ofere indicații individualizate, totodată încurajându-ne să ne păstrăm originalitatea și viziunea creatoare. Este o fire caldă, altruistă, care își pune elevii pe primul loc și care ajunge ușor la inimile copiilor. Un lucru pe care l-am apreciat întotdeauna la dumneaei este că nu ne-a îngrădit niciodată în norme. Ne-a introdus în lumea artei fără să ne impună o anumită tehnică sau un mod singularizat de a lucra, îndrumându-ne cu răbdare și luptând pentru a ne da șansa să vedem arta din alte unghiuri. Din acest motiv, stilurile elevilor care au evoluat în cadrul asociației sunt unice, reprezentându-ne pe fiecare dintre noi.

— *Ce rol a avut Asociația culturală „Arte. Ro” în dezvoltarea ta profesională? Dar în cea de om?*

— Asociația mi-a oferit deschi-

derea de a învăța și evolua într-un mediu cald. Mi-a dat șansa de a participa la tabere și concursuri internaționale de artă, de a expune și de a coordona grupuri de elevi, atât din țară, cât și din afară. Aceste experiențe m-au determinat să fiu mai sociabilă, să mă implic și să înțeleg ce înseamnă responsabilitatea. Totul a venit la pachet cu oportunitatea de a călători și de a colabora cu artiști din diferite colțuri ale lumii, șansă pe care nu aș fi avut-o dacă nu făceam parte din Asociația Culturală „Arte. RO”.

— *Care au fost cele mai importante experiențe artistice (tabere, concursuri, expoziții, workshop-uri) care au contribuit la dezvoltarea ta artistică? Cum ar fi fost călătoria ta în zona artei fără ele?*

— Din participarea la concursurile de artă din Portugalia, Macedonia și la Festivalul Internațional de Arte „Piatra-Neamț Creativ” a izvorât dragostea mea pentru pictura în plein-air. Reprezentarea asociației și României la expoziții internaționale în Hong Kong, Israel și Turcia m-au ajutat să progrez, să mă conturez ca artist și să îmi promovez lucrările. Fără aceste experiențe, călătoria mea ar fi fost, dacă nu imposibilă, mult mai puțin rodnică. Nu aș fi intuit nivelul elevilor din străinătate și probabil nu m-aș fi mobilizat la fel de mult să îi ajung din urmă. Cea mai recentă realizare care simt că m-a schimbat a fost expoziția mea personală intitulată „Experiențe” ce a fost găzduită de Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț în mai 2022.

— *Cât de mult influențează formarea unui tânăr artist prietenii și colaborările lui cu tineri artiști din*

alte țări/ de pe alte continente?

— De-a lungul timpului am realizat că este esențial să iei parte la activități de formare și de voluntariat, întrucât, intrând în contact cu alți artiști, experimentezi noi tehnici de lucru, te confrunți cu viziuni diferite de ale tale, de pe urma cărora ai ce învăța. Spre exemplu, energia și viteza elevilor chinezi au avut un rol motivator pentru mine, întrucât m-au ajutat să renunț la modul meu timid de lucru și să abordez contraste mai puternice și culori vibrante. Totodată, peisajele în acuarelă create de ruși mi-au dat curajul să caut a crea un echilibru între spontaneitate și rigoare. Am întâlnit oameni superbi,

diferiți, iar cu mulți tineri din Hong Kong, Australia, Ucraina, și Macedonia încă păstrez legătura și vorbesc frecvent.

— *Ce rol a avut în formarea ta artistică zona de educație non-formală (Asociația, Palatul...)? E*

Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie

(urmare din pag. 5)

Săbăoani, Neamț, referent și secretar literar al T. T. din Piatra-Neamț (1966-1998). Colaborări: Ziarul „Ceahlăul”, revistele „Asachi” și „Apostolul”.

■ 20/1938 – n. **Mihai Merticaru**, la Bețești, Reditu, Neamț, profesor, poet, publicist, membru al U. S. A. absolvit Facultatea de Filologie, Iași. A fost redactor la Ziarul „Ceahlăul”. Colaborări: „Convorbiri literare”, „Antiteze”, „Asachi”, „Spirit critic”, „Flacăra” și în reviste didactice. Publică cărți de poezie („Vânătoare princiară”, „Arca lui Petrarca”, „Împărăția frigului” ș. a.), și cărți didac-

tice („Repere literare și stilistice” ș. a.).

■ 21/1949 – n. **Dan Cepoi**, la Târgu-Neamț (d. 2008, Piatra-Neamț), pictor. Absolvent al Facultății de Arte Plastice, Iași. Membru al U. A. P. În paralel cu activitatea didactică la Piatra-Neamț,

Rememorări nemțene

expune permanent aici și este prezent în selecțiile Filialei Neamț a U. A. P. pentru expozițiile deschise la Iași (1985), Târgu-Mureș, Piatra-Neamț (1987), București (1986), Bienala „Lascăr Vorel”, Piatra-Neamț. Au publicat reproduceri după lucrările sale revistele: „Arta”, „Orizonturi românești”, „Vatra”.

■ d. 29/2021, la Piatra-Neamț **Constantin TOMȘA**, (n. 3 nov. 1939, în Ghelăești, Neamț), profesor, eseist, Facultatea de Limba și Literatura

Română, Iași. Redactor coordonator al revistelor „Anotimpuri” și „Anuar”, ale Colegiului „Gheorghe Cartianu”; redactor-șef adj. Revista „Apostolul”; în redacțiile: „La Tazlău”, „Asachi” și „Antiteze”. Eseuri monografice: Lucian Strochi, 2003; Cristian Livescu, 2005; Costache Andone, 2009; Mircea Răsvan Ciacăru, 2016; Constantin Munteanu, 2020. Cărți: „Împătimit de lectură. Cărți și autori” I – V, 2002-2021 și VI (postum, 2022); „Revista Apostolul. Bibliografie” (ed. I, 2008; ed. a II-a, 2014); „Revista Asachi. Bibliografie”, 2011; „Contemporan cu ei”, 2009; și – opera capitală – „Un dicționar al literaturii din Județul Neamț – de la copiiști la suprarealiști”, 2014 ș. a.

Reflecții de adolescent: Să descoperi ce te atrage și ce te definește

i mportant tipul acesta de educație?

– Drumul meu artistic în acest mediu non-formal m-a ajutat să îmi depășesc limitele, să experimentez tehnici noi și să colaborez cu tineri mai avansați, care mi-au împropătat mentalitatea și care mi-au fost modele. Tendința de a rămâne blocat într-o zonă de confort este mare, iar lucrând închis într-un mediu privat, ajungi să fii îngrădit de propriile temeri și să nu mai ai energia de a te orienta spre inedit. În cazul meu, frica era cea de a greși sau de a-mi irosi materialele destul de scumpe. De aceea, lucrul într-un mediu prietenos m-a desțins și mi-a dat avântul să abordez subiecte și elemente de expresie noi.

– Ce planuri de viitor ai?

– În vara aceasta voi aplica la Facultatea de Arte și Design din Cluj Napoca, unde doresc să mă perfecționez în domeniile graficii și istoriei artei. Voi căuta deschideri spre țările vestice și spre Asia, unde domeniul plastic atrage un public mai numeros și are un ecou puternic, pentru a vedea acest domeniu prin alți ochi. Vreau, totodată, ca de-a lungul anilor să absolv și Facultatea de Litere

de la Cluj, întrucât limbile străine reprezintă a doua mea mare pasiune. Sper, astfel, să găsesc o modalitate de a întrepătrunde arta plastică cu literatura și limbile străine.

– Cum crezi că va influența arta pe care o crezi lumea în care trăiești?

– Sper că arta mea va ajunge la sufletul oamenilor și că va fi suficient de puternică pentru a crea o lume mai bună. Mi-aș dori să se materializeze sub forma unui impuls care să ne determine să acordăm mai multă atenție subiectelor cotidiene pe care le neglijăm. Spre exemplu, prin lucrarea mea de atestat intitulată „Globalizare” am urmărit evidențierea impactului pe care snobismul și societatea de consum îl au asupra noastră și

am dorit a încuraja individualitatea, îmbrățișarea tradițiilor și promovarea diferențelor culturale dintre oameni. Dacă reușesc, însă, ca prin lucrările mele să înnuguresc emoții în sufletul cuiva, să transmit un mesaj, să schitez un zâmbet sau să inspir tinerii artiști să își urmeze pasiunea înseamnă că mi-am atins obiectivul.

– Ce recomandări și sfaturi ai pentru un copil care are talent artistic și vrea să se dezvolte în acest sens?

– Din punctul meu de vedere, munca, perseverența, originalitatea și talentul sunt elementele cheie care stau la baza formării unui artist de succes. Încurajez cu sinceritate fiecare copil să își urmeze pasiunea, indiferent de descurajările care l-ar

putea reține. Abilitățile artistice, stilul și gustul estetic se vor forma cu timpul, iar seriozitatea și sărguința vor fructifica talentul în rezultate valoroase. La început de drum este deosebit de important să ai în vedere fundamentarea bazelor, de aceea recomand urmarea unor cursuri de desen și a unui liceu de arte. Este benefic să înveți noțiuni de perspectivă, despre proporții și despre culoare și să experimentezi cât mai mult pentru a descoperi ce te atrage și ce te definește. De asemenea, contează ca indiferent cât de departe ajungi ca artist, să rămâi modest, cu picioarele pe pământ și să iei în considerare sfaturile date de profesioniști.

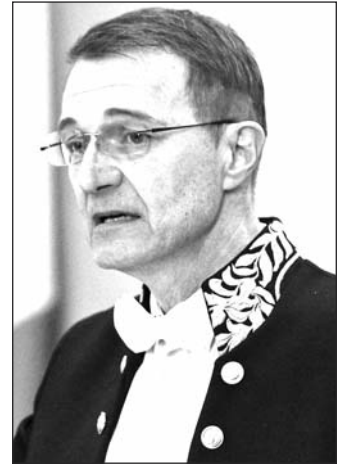
A consemnat
Gianina BURUIANĂ

Prea târziu?

(urmare din pag. 1)

Lectura clasică se poate completa cu filmul inspirat din literatură (și se poate îmbina arta literară cu arta cinematografică). În locul textelor plicticoase din critica consa-

crați, se pot face dezbateri și se pot ghida elevii spre descoperirea de către ei înșiși a sensurilor unui text literar.

Dar nu se poate înlocui textul literar cu textul banal!

Firește, anii au trecut și școala este obligată să țină pasul cu viața, dar nu aruncând peste bord valorile reale în favoarea unora iluzorii. Iar programele europene, naționale sau locale de educație sunt foarte importante, dar nu de ele ducem lipsă, în primul rând, ci de aplicarea legilor existente, de scoaterea educației din statutul de cenușareasă, de tratarea cu seriozitate a școlii.

Altminteri, vom distruge, fără bombe și fără pandemii, dar, pas cu pas, acest popor.

Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie □ Lecția de istorie □ Luna iunie

27/1951 – n. **Laurențiu Dumitrașcu**, la Moinești, Bacău, arhitect, stabilit cu părinții la Bicaz (1958), apoi în Piatra-Neamț. Absolvent al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu”. Membru al U. A. P. (1990). Lucrări de artă monumentală („Anamorfoze”), lucrări de scenografie (spectacole: la TT, Teatrul Național din Iași, Teatrul „Mihai

Eminescu” din Botoșani ș. a.), proiecte de construcții în țară și în străinătate.

■ 28/1912 – 110 ani de la naștere **Sergiu Celi-bidache**, la Roman (d. 14. 08. 1996, lângă Paris). Muzician, compozitor, membru de onoare al Academiei Române. A absolvit liceul în orașul natal,

pleacă la Berlin unde studiază la Școala de Înalte Studii Muzicale (1936). Debut la pupitrul Filarmonicii din Berlin (1945). Apoi dirijează cu regularitate renumite orchestre simfonice europene, ține cursuri de perfecționare în arta dirijorală la

Rememorări nemțene

Academia Musicală din Siena (1960-1962), iar mai târziu la Fontainebleau și la München pentru tineri dirijori. Este autorul unui „Requiem”, a patru simfonii și al unui Concert pentru pian și orchestră, rămase în cea mai mare parte inedite. A condus Orchestra Filarmonică din Paris (din 1969), director al Filarmonicii din München (din 1979), pe care o va dirija și la Ateneul Român (1978 și 1990).

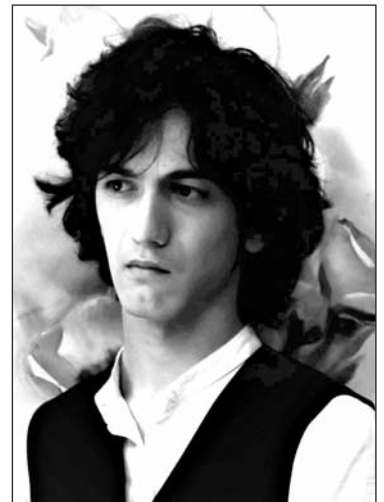
■ 29/1907 – 115 ani de la naștere, **Mihai Avadanei**, la Dobreni, Neamț (d. 20. 08. 1977, Iași),

profesor universitar, doctor în științe pedagogice (1969). În 1942, împreună cu Mihail Madgearu, scoate Ziarul „Ceahlăul”. Unul dintre fondatorii revistei *Apostolul* (seria întâi, 1934). Fost elev al Școlii Normale „Gheorghe Asachi” din Piatra-Neamț (1924) va deveni învățător (Magazia, Crăcăoani; Sărata, Dobreni și Piatra-Neamț). După absolvirea Facultății de Filozofie, din Iași (1946-1950), devine asistent (1950-1957), lector, conferențiar la Conservatorul „George Enescu” și la Institutul Agronomic „Ion Ionescu dela Brad” (1966-1974). Articole și studii în „Revista de pedagogie”. Contribuie la elaborarea „Istoriei pedagogiei românești”.

(N. R. – Prelucrare după *Personalități ale culturii din județul Neamț*, un calendar alcătuit de Constantin Tomșa, Editura Crigarux&Cetatea Doamnei, Piatra-Neamț, 2014).

Theodor Petrea, pianist: Încerc să îmi diversific repertoriul și să interpretez piese care sunt mai rar expuse publicului

Pianistul Theodor Petrea, proaspăt absolvent al clasei a XI-a la Liceul de Arte „Victor Brauner”, își rostește, cu claritate, crezul, idealurile, gândurile, aspirațiile... Consideră că grupul ascultătorilor de muzică clasică a devenit unul foarte restrâns, iar astăzi, numai cei avizați sunt capabili de a face distincția între calitate și cantitate. Prin interpretările sale, dorește mai mult să ghideze publicul, nu să îi dea o soluție. „Eu doar ilustrez o idee muzicală, dezvoltată și prelucrată estetic”, spune Theodor Petrea.

— *Propun să începem acest dialog făcând o pledoarie doamnei profesoare de pian Mihaela Bucătaru și ... „prietenelor” tale, cele 88 de clape...*

— Pianul, pentru mine, a fost o pasiune care a prins contur și a început să se concretizeze abia spre finalul ciclului gimnazial, când, probabil, mulți dintre noi realizăm importanța deciziilor pe care trebuie să le luăm. Consider că acel moment de răscruce m-a îndemnat să îmi continui anii de studiu în domeniul muzical și să îmi îndrept dedicarea către domeniul artelor și a manifestării acestora. Cu toate acestea, fără un învățător, un elev nu își poate desăvârși potențialul. Asemenea multor lucruri din jurul nostru, trebuie să putem primi ceva ca apoi să ne exercităm potențialul, acumulările. În cazul acesta, aș putea spune că profesoara mea, doamna Mihaela

cât talent în ceea ce face un pianist?

— Răspunsul meu nu îi va mulțumi pe toți și poate fi chiar controversat, dar consider că formația unui pianist este proporțională cu munca depusă de acesta, pentru a se depăși pe sine. Talentul este o calitate care se relevă după mulți ani de studiu, neținând cont de domeniul abordat. Acesta prinde contur abia când, prin cunoaștere de sine, individul face distincția dintre domeniile care îl reprezintă și care pot fi, ulterior, fructificate. Într-adevăr, acesta se poate manifesta la diferite vârste, foarte important este nu „când?”, ci „cum putem atinge o asemenea performanță?”. Pe de altă parte, pasiunea ar trebui să fie omniprezentă și nu un rezultat al unei munci anterioare. Pasiunea este doar un element catalizator, nu și scopul în sine, care, în opinia mea, este accesarea la cunoaștere. Într-un mod

corespondentul talentului în muzică, mai exact, muzicalitatea. Aceasta este, de fapt, nucleul unui interpret. Expresivitatea, tehnica, pasiunea, dedicarea, munca provin din această înclinație către domeniul muzical. Fără această înclinație nu pot exista muzicieni.

— *Bunica ta, profesoara Maria Cobzaru, ce rol a jucat în formarea ta artistică?*

— Cred că mai mult mi-a vechiat parcursul decât m-a învățat. De fiecare dată a fost implicată, dar nu în mod direct. Nu pot spune că îmi este profesor, ci mai mult un îndrumător. Datorită dănei am ajuns să studiez cu profesoara mea de pian și să am oamenii pe care acum îi am în jurul meu. De asemenea, m-a învățat să fiu mai mult un om just, autonom, care poate să ia decizii pentru sine. Nu a avut implicații directe în formarea mea muzicală, ci în educația mea generală. Apreciez foarte mult decizia ei și o consider foarte potrivită: nu poți fi și bunică și profesor în același timp. Mă bucur că îmi este bunică!

— *Care este cea mai mare bucurie scenică pe care ai trăit-o până acum?*

— Nu pot spune că am avut doar una singură. De fapt, aș putea spune că am avut mai multe momente neplăcute decât plăcute. Bucuria de a cânta pe scenă a apărut destul de târziu, în cazul meu. Plăcerea de a interpreta o piesă muzicală apare concomitent cu maturizarea parțială sau completă a individului, iar la mine a apărut abia la mijlocul anilor de liceu.

— *Știu că ești o persoană perseverentă, care se bazează pe valori solide. Care dintre acestea au fost cel mai greu de urmat?*

— Justețea. Sunt foarte sigur că aceasta este valoarea care, în final, m-a reprezentat și a fost cel mai greu de menținut. Este aproape imposibil să fii obiectiv, când te situezi într-un cadru care nu valorifică cunoașterea și aptitudinea unui om. Este foarte greu să

rămâi același după concerte. Unele sunt grozave și ai impresia că ești minunat, iar alteori simți fix contrariul. Este foarte greu să fii un artist just, corect, o persoană justă în viața de zi cu zi, nu numai cu ceilalți, ci și cu tine.

— *Cât de importantă este calitatea instrumentului muzical folosit în procesul de învățare?*

— În opinia mea, în primii ani de studiu, nu este foarte importantă calitatea instrumentului, aceasta este o necesitate ce se materializează mai târziu, o pretenție ce vine odată cu experiența. Nu este necesar un instrument de calitate, ci un pianist excepțional. Pianistul cere evoluția tehnică, nu invers. Așadar, importanța calității instrumentului este proporțională cu anii de studiu și, evident, cu tehnica individului.

— *Există niște reguli de bază după care îți alegi repertoriul?*

— Da, urmez niște „tipare” destul de neconvenționale. Încerc, adesea, să îmi diversific repertoriul și să interpretez piese care sunt mai rar expuse publicului. Cu toate acestea, încerc, totuși, să nu mă îndepărtez foarte tare de modelul impus de programă și de concursuri. De fiecare dată, mă consult cu doamna profesoară înainte de a lua decizia finală. Tot timpul recomandările sale sunt mai bune decât ale mele și de fiecare dată îmi sugerează piese care mă reprezintă. Sunt sigur că, de cele mai multe ori, domnia sa știe mai bine ce mi se potrivește mie decât eu însumi.

— *Cum îi putem ajuta pe spectatorii mai puțin inițiați să înțeleagă conținutul, încărcătura și*

Bucătaru, a fost mai mult decât un simplu îndrumător. A fost mentorul care mi-a dat de fiecare dată inspirație și răbdare să perseverez și care, în final, m-a învățat să fiu nu numai pianist, ci și om. Până la urmă, arta are scopul de a evidenția calitatea umană și evoluția acesteia de-a lungul veacurilor, nu are doar simboluri.

— *Cât e pasiune, cât e tehnică,*

asemănător funcționează și tehnica: este absolut necesară pentru a dezvălui capacitatea artistică, pentru a lărgi paleta de expresii artistice, dar nu ar trebui să constituie un scop în sine. Virtuozitatea sau tehnica sunt absolut necesare oricărui pianist, deoarece fără acestea valoarea operei prezentate este precară. Un alt element important în formarea unui pianist este

Theodor Petrea, pianist: Încerc să îmi diversific repertoriul și să interpretez piese care sunt mai rar expuse publicului

e moția unei compoziții muzicale?

– Să fiu foarte sincer, același lucru mă preocupă și pe mine de câțiva ani. Consider că numai melomanii vor fi pregătiți să asimileze complex piesele muzicale clasice. Grupul ascultătorilor de muzică clasică a devenit unul foarte restrâns. În vremurile de astăzi, numai cei avizați sunt capabili de a face distincția dintre ceva calitativ și mai puțin calitativ.

Totuși, o recomandare ar fi ca muzica clasică să fie implementată mai pregnant în cadrul social, nu numai la școală. Nu este vina școlii sau a educației în plan personal că marea majoritate dintre indivizi nu sunt interesați; o mare parte din vină poate fi atribuită și mass-mediei, care nu promovează astfel de activități. Probabil, dacă am asculta mai multe genuri de muzică, am fi mai deschiși să asimilăm atât ceea ce este nou, cât și ceea ce este vechi. Oamenii ar trebui învățați să asculte mai multe genuri concomitent, pentru a putea înțelege muzica clasică. Cred că aceasta ar fi singura modalitate ca cineva să își poată însuși stilul muzicii clasice.

– Cum putem convinge oamenii să asculte mai multă muzică clasică?

– Nu consider că ar trebui convingși. Până la urmă, fiecare are puterea de a alege tipul de muzică pe care îl ascultă. Am impresia că în-

cercarea de a convinge pe cineva de ceva se soldează, în cele mai multe cazuri, cu un eșec inevitabil. Mai degrabă, muzica clasică ar trebui integrată în viața obișnuită a unui individ. Conceptul că trebuie convingere și antrenament pentru a digera arta nu este integral adevărat. Omul nu are nevoie de cunoștințe culturale pentru a percepe estetica, dar are nevoie de ele pentru a o putea înțelege.

De asemenea, consider că și muzica clasică ar trebui să se adapteze noilor curente. Nu multă lume mai are timp să digere o simfonie întreagă, mai ales după o zi extenuantă de muncă. Prin lucrări de dimensiuni mai mici, prezentate la radio sau pe anumite platforme, s-ar ușura interacțiunea publicului cu un gen atât de complex precum cel clasic. Astfel, publicul va fi atras și, inevitabil, cerința va deveni mai mare. Din nou, nu ar trebui „forțată”, ci „integrată”.

– Cum putem recunoaște sublimul unei interpretări pianistice?

– Din punctul meu de vedere, sublimul unei interpretări pianistice este destul de facil de recunoscut. Un public sensibil și cu o anumită educație muzicală poate face diferența dintre un pianist sincer și unul care își demonstrează doar abilitatea tehnică. Într-adevăr, nu mulți mai fac această distincție. O cauză ar putea fi aceea că publicul s-a obișnuit cu un ritm foarte accelerat al traiului și nu mai are timp să distingă între calitate și cantitate. Deci, un răspuns simplu ar fi următorul: publicul trebuie să își dezvolte răbdarea de a asimila evenimentul sonor, de a-l analiza și de a-l interioriza, altfel, actul artistic nici nu poate avea loc. În final, calitatea va rămâne, pe când cantitatea de note muzicale și corectitudinea acestora vor fi nesemnificative.

– Care-i mesajul pe care vrei să-l transmiți prin muzica pe care o interpretezi?

– Nu am un mesaj anume, nici măcar o poveste. Am impresia că muzica nu lucrează cu „povești”, ci cu anumite emoții și nuanțe ale acestora. Când interpretez un text muzical, încerc mai mult a evidenția caracterul piesei decât un mesaj anume. Spre exemplu, pot să încerc să transmit neliniște, tulbu-

rare, vioiciune sau alte nuanțe. În comparație cu alte arte, muzica nu are foarte multe puncte de referință. Este cea mai exactă și cea mai ambiguă dintre arte. Nu produce culori, nuanțe, texturi, discursuri sau povești, doar realitatea umană încearcă să o asemene cu astfel de lucruri. Muzica nu reprezintă nimic, este doar oscilație sonoră. Cu toate acestea, muzica este mai mult decât sugestivă. În interpretările mele doresc mai mult să ghidez publicul, nu să îi dau soluția. Eu doar ilustrez o idee muzicală, dezvoltată și prelucrată estetic. Menționez, „prelucrată estetic”, deoarece dragostea prezentă în muzică nu este același lucru cu dragostea reală, avidă, ci este un sentiment raportat la valoarea operei de artă și nu are scopul de a trezi s e n t i m e n t e

reale, ci doar sentimente estetice. Mesajul pe care îl transmit eu este emoția estetică, nu afabilă. Și consider că este corect să îi dau libertate de exprimare și publicului. Până la urmă, singurul care va ști mesajul complet și nealterat este compozitorul, iar, adesea, nici el. Sunt aproape sigur că noi, interpreții, doar răstălmăcim înțelesul pieselor muzicale și nu reproducem exact mesajul intenționat. Aici cred că apare și magia muzicii.

– Recent, ai obținut Premiul I la concursul „Spune povestea locului tău”, organizat de Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Asociația Studențească Philohistoriss. „Victor Brauner – o incursiune în opera ezoterică avangardistă” a fost tema lucrării tale care a întrunit sufragiile juriului. Te-ai pregătit pentru acest concurs cu doamna profesoară Luminița Moscalu.

– Da, a fost un subiect la care eu am lucrat în ultimii patru ani, cu documentare la resursele existente în țară – Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” și alte biblioteci on-line, de pildă, Biblioteca din Paris – Centrul Pompidou, unde am găsit resurse foarte importante. Am studiat și foarte multe articole din ziare, anumite lucrări de mas-

trat și doctorat din alte țări. Totodată, ajutorul doamnei profesoare Luminița Moscalu a fost considerabil. A fost cea care m-a inspirat să scriu despre Victor Brauner și care mi-a dat anumite materiale biografice pe care le-am adăugat în acest eseu. Inițial, lucrarea a avut 20 de pagini, dar a trebuit să o comprim, să rămână 10 pagini. Scriul se pliază foarte bine pe aptitudinile mele. În afară de pian, pe care-l studiez de la șase ani, citesc foarte mult și întocmesc fișe de lectură la fiecare volum. Aceste fișe mă ajută foarte mult atunci când am nevoie de informații.

– Vei alege să-ți continui cariera în străinătate?

– Nu m-am decis încă unde voi studia în viitor. Consider că voi lua alegerea potrivită la momentul potrivit.

A consemnat Violeta MOȘU

Caravana activităților din luna mai la Casa Corpului Didactic Neamț

Casa Corpului Didactic Neamț oferă cursuri, activități și evenimente de noutate pentru mediul educațional și, nu numai. Prin parteneriatele încheiate dorim să extindem permanent sfera activităților, să identificăm toate nevoile de formare continuă, să răspundem prompt solicitărilor din partea colegilor și comunității, să consolidăm permanent poziția instituției noastre, să fim prezenți în toate unitățile de învățământ preuniversitar și universitar.

Din categoria programelor de formare avizate, în luna mai s-au derulat următoarele cursuri:

1. Perspective privind managementul organizațional;
2. Strategii pentru prevenirea bullying-ului în școală;
3. Repere ale educației interculturale.

Toate cele trei cursuri s-au derulat on-line, bucurându-se de prezența cadrelor didactice nemțene.

Casa Corpului Didactic Neamț a organizat și a desfășurat 3 evenimente de marcă pentru comunitatea educațională din județul Neamț și din celelalte județe din țară. Activitățile, în parteneriat, au avut loc, în data 24 mai 2022, între orele 14.00 – 20.00, la Corpul B al Casei Corpului Didactic din Piatra-Neamț, astfel:

- evenimentul „**TABLE World Environment Day Workshop – Sisteme de instruire inovative pentru promovarea sustenabilității**”, în cadrul proiectului TABLE – Tackling environmental sustainability through blended learning opportunities for iVET in the furniture and wood sector. **Parteneri:** Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, prin Centrul Regional de Studii Nord-Est.

- evenimentul „**Expoziție inedită în spațiul muzeal dedicată istoriei învățământului din secolele XIX și XX**”, Colecție particulară – MUGUREL ROȘU, Organizator: prof. Elena PREDA, Curatori: Gabriela-Livia Curpănuș, Mirela Topoliceanu, Marina-Irina Chelaru, Cristiana Șoimaru.

Parteneri: Inspectoratul Școlar Județean Neamț, Asociația Profesorilor de Istorie Neamț.

Prin crearea acestui spațiu muzeal dedicat istoriei învățământului din județul Neamț și din România: am pus în valoare unele colecții de documente și obiecte specifice, de la colecționari privați, școli sau alte persoane interesate; acordăm sprijin și consiliere în educația muzeală, parte integrantă a învățământului; susținem dezvoltarea competențelor profesorilor în colecționarea, clasificarea și punerea în valoare a obiectelor, documentelor, care pot fi expuse în muzee; realizăm digitalizarea sistemului de conservare a patrimoniului prin stimularea inovării și a competențelor digitale în toate instituțiile de învățământ; încurajăm elevii, profesorii, părinții, pentru acordarea importanței cuvenite educației identitare, prin donații către spațiile muzeale.

Impactul activităților constă în: motivarea elevilor și a personalului didactic din sistemul de învățământ preuniversitar din județul Neamț, pentru participarea la activități cu caracter aplicativ; includerea în procesul de învățământ a bunelor practici; generarea unui interes veritabil pentru educație și formare în domeniul colecțiilor muzeale; noi abor-

dări ale educației și formării prin utilizarea noilor tehnologii în procesul instructiv-educativ, formarea/dezvoltarea competențelor profesorilor în educație muzeală. Profesorii vor fi invitați să susțină lecții de istorie interactive în expozițiile permanente, în expozițiile temporare, fizic, dar online și prin intermediul platformelor de predare online utilizate de cadrele didactice, utilizând catalogul online al colecției sau website-ul.

- evenimentul „**Lansarea de carte** a autorilor prof. drd. Elena PREDA și prof. dr. Daniel DIEACONU, **ȚINUTUL RĂZEȘILOR – NEAMȚ, ISTORIE ȘI ETNOGRAFIE**”.

- La cele trei evenimente au participat peste 90 de profesori și formatori din regiunea Nord-Est a României care s-au implicat activ în toate activitățile propuse.

Casa Corpului Didactic Neamț deține un portofoliu de activități desfășurate de-a lungul timpului:

1. Activități științifice: simpozioane, conferințe, colocvii, sesiuni de comunicări, focus-grupuri, mese rotunde, workshop-uri, concursuri etc.;

2. Activități metodice pentru personalul didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar, manageri educaționali, responsabili cu formarea continuă, bibliotecari, profesori documentariști/ responsabili centre de documentare și informare, informaticieni;

3. Activități culturale: simpozioane, dezbateri și întâlniri cu personalități științifice și culturale; expoziții de artă, carte, de pictură, de fotografie, documentare; prezentarea unor spectacole de teatru; editarea de cărți și publicații; alte manifestări culturale prilejuite de evenimente de peste an;

4. Activități care vizează dezvoltarea unor competențe digitale relevante pentru a utiliza mai bine inovarea și tehnologiile digitale.

În perioada 12-24 mai 2022 s-a derulat activitatea metodică de voluntariat cu titlul: **În prisacă!**, ce a permis elevilor din școlile partenere Casei Corpului Didactic Neamț să descopere poeziile lui Tudor Arghezi, dedicate naturii. Prin parteneriate cu Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, Școala Gimnazială „Carmen Sylva” Horia, Școala Gimnazială Com. Ion Creangă, Școala Gimnazială „Elena Cuza” Piatra-Neamț, Liceul cu Program Sportiv Piatra-Neamț, Școala gimnazială nr. 2 Piatra-Neamț, Școala gimnazială nr. 5 Piatra Neamț, Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” Piatra Neamț, Școala gimnazială nr. 1 Pildești, Colegiul Tehnic „Miron Costin”, Liceul cu Program Sportiv Roman, Școala Gimnazială „Calistrat Hogaș” Roman, Liceul Tehnologic „Gh. Ruset Roznovanu” Roznov, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani, Școala Gimnazială „I. Gervescu” Săvinești, Colegiul Național „Ștefan Cel Mare” Târgu Neamț, Liceul Tehnologic „Vasile Conta” Târgu Neamț, Liceul Tehnologic „Arhimandrit Chiriac Nicolau” Vânători Neamț, Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” Vânători Neamț, echipele de bibliotecari școlari, cadre didactice și elevi au lucrat împreună într-o activitate de voluntariat ce permitea pe de o parte descoperirea modului de așezare a cărților în bibliotecă, (a domeniului **821.135.1 Literatură română**) iar

Mobilitățile Erasmus, oportunități de dezvoltare profesională

În perioada 15.05.2022 – 22.05. 2022, în cadrul consorțiului Erasmus pentru mobilități Erasmus+ în domeniul Educație școlară, în care Casa Corpului Didactic Neamț este lider, am participat la programul de formare *Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention* alături de profesori din școlile partenere: Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman, Liceul Tehnologic „Ion Creangă” Pîpirig, Școala Gimnazială „Regina Maria” Bicaz, Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani. Cursul s-a desfășurat pe parcursul a 6 zile la sediul Euro-pass Academy of Creativity, S.L. din Rambla de Catalunya 15, Spania, având ca formator din partea instituției organizatoare pe dna profesor Marina Clauzet, mediator artistic și terapeut. Scopul acestui curs a fost acela de ne forma competențe cu privire la dinamica grupurilor de elevi și modul în care tensiunile, alianțele și legăturile interpersonale pot interfera cu învățarea și pot crea un mediu școlar nefavorabil.

Prima zi a debutat cu exerciții de tip spargerea gheții, făcând astfel cunoștință cu trainerul și cu colegii din Portugalia, Estonia, Germania, Suedia și Norvegia, după care am aflat lucruri interesante despre instituția organizatoare, structura cursului și activitățile culturale propuse de formator.

Întreg programul a fost detaliat organizat, cursul cuprinzând o tematică variată. Managementul conflictului, dinamica grupurilor, comportamentul agresiv și bullyingul, controlul emoțiilor, cunoașterea de sine și importanța muncii în echipă au fost principalele concepte

dezbătute, iar resursele și metodele folosite au impresionat prin diversitatea lor. În fiecare zi s-au realizat aplicații practice de creștere a coeziunii grupului, studii de caz, jocuri de rol, exerciții de relaxare și autocunoaștere, iar prezentările și filmulețele tematice au contribuit la înțelegerea noțiunilor, generând totodată discuții constructive din partea participanților. Luând în perechi sau grupuri mixte cu colegii din celelalte țări partenere, am putut realiza un schimb de bune practici, ne-am împărtășit din experiențele fiecăruia și am aflat informații utile pe care ne-am propus să le popularizăm și în comunitatea noastră prin activități de diseminare. Personal, am apreciat profesionalismul, jovialitatea și căldura personalului din cadrul instituției primitoare, oferindu-ne sprijin și consiliere atunci când aveam nevoie. Întreaga activitate de formare s-a încheiat cu o evaluare finalizată cu bine și recompensată prin acordarea unui *Certificate of Attendance* ce atestă competențele dobândite.

Consider că această oportunitate de mobilitate Erasmus a adus o contribuție importantă în dezvoltarea mea personală prin competențele dobândite și va rămâne o experiență deosebită din care voi încerca să împărtășesc și altora pe tot parcursul meu profesional.

Prof. metodist, Valentina DOBRIN

Caravana activităților din luna mai la Casa Corpului Didactic Neamț

Pe de altă parte formarea la elevii a competenței de a învăța să învețe. Scopul activității a fost atragerea elevilor la bibliotecă pentru cunoașterea valorilor naționale, lucrul cu cartea. **Metodele utilizate** au fost: conversația, observația, problematizarea, descoperirea, prelegerea cu ilustrații și aplicații iar **mijloacele de învățământ folosite:** cărțile menționate în webgrafie, precum și cele trimise în format pdf, respectiv: *Dicționar biografic al literaturii române A-L Vol I pag 69 (127), volumul Prisaca, București, Editura Regis, 2005, volumul Prisaca București, Editura Tineretului, 1954, Fișa cărții și fișa de trimitere*, materialul pdf **În prisacă!**

Elevii din ciclul primar au avut de realizat o ilustrație la o poezie aleasă, scrisă de Tudor Arghezi iar cei de **ciclul gimnazial și liceal** au realizat fișe de carte și fișe de trimitere la poeziile alese, scrise de Tudor Arghezi. Promovare activității s-a făcut on line cu sprijinul grupului de WhatsApp Bib CCD și bib Neamț și pe site-ul <http://www.ccdneamt.ro/new/2022/05/activitate-metodica-dedicata-scriitorului-tudor-arghezi-2/>

Pentru luna iunie, Casa Corpului Didactic Neamț invită cadrele didactice din toată țara să participe la *Simpozionul Internațional Școala*

Modernă cu tema Egalitate de șanse în procesul educațional.

Toate detaliile organizatorice pot fi citite la adresa <http://www.ccdneamt.ro/new/2022/05/simpozion-international-scoala-moderna-egalitate-de-sanse-in-procesul-educational-editia-xx-a/>

Director CCD Neamț, Prof. Gabriela BANU

In memoriam – Dumitru IVANOV

Pe data de 4 iunie, s-a împlinit un an de când, încheindu-și rostul pământesc, Dumitru Ivanov a plecat dincolo de marginele lumii, lăsând în urma sa, aici, pe pământ, urme adânci de lumină.

Lui Dumitru Ivanov i-a fost predestinat încă de la naștere să facă bine, să aducă bucurii oamenilor. Nu întâmplător a ales să fie profesor, un dascăl cu vocație care a reușit să cultive, să construiască conștiințe și suflete. În calitatea sa

de deputat în Parlamentul R. Moldova s-a străduit să facă legi bune pentru oameni. Pe întreg parcursul lungii cariere de președinte al Federației Sindicatului Educației și Științei a știut să apere drepturile și demnitatea oamenilor și să-i îndemne pe mulți alți lideri sindicali întru îndeplinirea acestei nobile misiuni. Astfel, Dumitru Ivanov a reușit să formeze generații de sindicalști temerari, care au ales să urmeze modelul, felul de a fi al președintelui FSEȘ.

Om de o integritate și verticalitate rare, motivat de dragostea pentru oameni, nu și-a plecat capul în fața mai marilor zilei. A înțeles substanța și importanța strategiilor, tacticilor și manevrelor întru atingerea obiectivelor. Înzestrat cu arta diplomației și a științei mecanismelor comunității a știut să negocieze, să polemizeze, să impună puncte de vedere, să obțină, ca finalitate, profituri pentru bunăstarea oamenilor.

A prețuit în oameni onestitatea, bunătatea, responsabilitatea, demnitatea, spiritul de inițiativă, gătița de dăruire și pentru că posedă și Domnia sa aceste dominante cu peste măsură.

A fost un suflet înflăcărat, vesel, ironic și autoironic, autoritar, după caz, cu un discurs bine articulat, mobilizator și cu un gust al lucrului bine făcut.

Ne lipsește mult această personalitate complexă – Dumitru Ivanov – care și-a câștigat nemurirea prin multul bine făcut oamenilor pe care i-a iubit enorm, până la durere.

Red.

7 IUNIE – Ziua CNSM și Ziua Sindicalistului

Această zi a fost instituită după fuzionarea la 7 iunie 2007 a Confederației Sindicatelor din Republica Moldova și Confederației Sindicatelor Libere „Solidaritate”, în urma căreia a fost creat un singur centru sindical național: Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova.

Confederația Sindicatelor din Republica Moldova este un centru sindical național-interramural de tip confederativ, care întrunește pe principii benevole centre sindicale național-ramurale și este independentă față de autoritățile publice, de partide și alte organizații social-politice, de asociații ale patronatelor și față de organizațiile obștești.

CNSM este unicul centru sindical interramural, care întrunește circa 350 mii de membri.

În cadrul CNSM activează 24 de centre sindicale național-ramurale, inclusiv și Federația Sindicală a Educației și Științei, care întrunește mai bine de 105 mii membri de sindicat.

În cadrul Confederației activează Consiliul de Femei și Consiliul de Tineret.

CNSM este membru cu drepturi depline al Confederației Internaționale a Sindicatelor cu sediul la Bruxelles.

Astăzi, CNSM trece printr-o perioadă de reformă, de schimbare de paradigmă a mișcării sindicale. Ne dorim trecerea definitivă de la perceperea sindicatelor ca un element al trecutului la reformarea sindica-

tului pe baza conceptului de „pace socială”, „democrație socială” și ideea unei societăți civile solidare care nu poate fi stabilită fără un sindicat proactiv, combativ, puternic, unit și solidar.

Felicitări de Ziua Sindicalistului, stimați colegi! Să fiți puternici pentru a ține piept provocărilor, să dați dovadă de solidaritate și coeziune în acțiuni, dar și de înțelepciune pentru a găsi soluții în tot soiul de litigii și controverse cu care ne confruntăm în fiecare zi, pentru a pune accentul pe activități și acțiuni sindicale, nu doar pe constatări și declarații!

La mulți ani, CNSM!

*Ghenadie DONOS,
președintele al FSEȘ, Republica Moldova*

Zilele Învățământului Dual în Republica Moldova

Învățământul profesional tehnic dual este „școala fără șomeri” și reprezintă o formă alternativă a învățământului profesional tehnic clasic. Acesta își propune să ofere șanse egale tinerilor de a îmbrățișa o profesie care să le aducă beneficii și satisfacție pe termen lung, indiferent de proveniența socială, iar angajatorilor le oferă acces la forță de muncă bine calificată. Aproximativ 30% din studii se desfășoară în instituția de învățământ, iar celelalte aproximativ 70% – în cadrul agentului economic, astfel accentul fiind pus pe instruirea practică, în condiții similare celor reale de muncă. La absolvirea studiilor profesionale duale tinerii specialiști au locul de muncă aproape „în buzunar”.

Ziua Învățământului Dual cu sloganul „Înveți. Muncești. Câștigi!” a ajuns la Soroca și a reunit în Scurul Cetății Soroca peste 10 instituții de învățământ tehnic și companii. Aici, tinerii au făcut cunoștință cu meserii interesante și bine plătite. S-au organizat o serie de activități dedicate învățământului profesional tehnic dual, participanții au venit cu o gamă diversă de oferte de studii și de angajare actuale, ateliere interactive, dar și momente artistice inedite.

„În Republica Moldova, învățământul dual a fost lansat acum opt ani, în 2014, când o singură instituție de învățământ profesional tehnic și un agent economic au format o grupă de 29 de elevi. Iar acum, peste opt ani, avem peste 50 de meserii implicate în această formă de învățământ, peste 100 de agenți economici și 30 de instituții de învățământ tehnic cu programe de formare profesională prin învățământul dual. Ziua Învățământului Dual este o sărbătoare, deoarece marcăm succesul tuturor actorilor implicați în proces. Iar în acest an, printre succesele Ministerului Învățământului și Cercetării în colaborare cu partenerii, marcăm și succesul aprobării Legii învățământului dual, care ne va deschide noi uși, noi oportunități pentru toți actorii implicați.” a declarat Galina Rusu, Secretar de Stat, Ministerul Educației și Cercetării.

Evenimentul a fost adresat absolvenților de gimnaziu și liceu, dar și persoanelor de până la 35 de ani care își doresc să îmbrățișeze o nouă meserie. Tinerii vizitatori în cadrul târgului au participat la o

Olimpici din Republica Moldova premiați la București

• Ceremonia de premiere a elevilor olimpici, la Limba și literatura română și la Istoria românilor și universală, din partea Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova din cadrul Guvernului României.

7 8 de elevi de la școlile și liceele din Republica Moldova care au obținut rezultate remarcabile la Olimpiadele Republicane de Limba și literatura română și Istoria românilor și universală din acest an, au fost premiați de către Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova din cadrul Guvernului României.

Elevii au fost recompensați pentru munca asiduă pe care au depus-o pentru a obține rezultate bune la olimpiade. Ei s-au bucurat de cadourile oferite de DRRM în semn de recunoaștere a talentelor și performanțelor acestora, dar mai ales a parcursului lor intelectual deosebit, fiind ghidați cu măiestrie de profesorii lor. Printre cadouri se numără: tablete, E-book-uri reader, boxe portabile, rucsacuri, cărți oferite cu sprijinul Institutului Cultural Român.

„Astăzi, celebrăm excelența în educație. Limba și istoria constituie pilonii fundamentali ai oricărei națiuni. Comunitatea lingvistică și istorică ce ne unește a făcut posibilă desfășurarea acestei frumoase festivități de celebrare a rezultatelor elevilor pasionați de limba și literatura română și de istorie. Suntem recunoscători Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova din România pentru inițiativa de a premia elevii olimpici, ceremonia de astăzi confirmând rezultatele cooperării ambelor țări în domeniul educației, culturii și nu numai. Folosesc acest prilej pentru a mulțumi Guvernului României pentru întregul suport acordat domeniului educației și cercetării din Republica Moldova în ultimele trei decenii”

Adrian Dupu, secretar de stat al Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova din

România, i-a felicitat pe toți cei prezenți pentru prestație și performanțe, subliniind: „De ce premiiem elevii pentru rezultatele la Limba română și la Istoria românilor? Pentru că pe lângă cultură, tradiție și credința în Dumnezeu, sunt lucruri care ne unesc, pe cei de pe ambele maluri ale Prutului. Fără limba și istoria noastră nu știu ce am fi. Voi ați făcut performanță în a cunoaște istoria, ați învățat din asta și puteți să-i învățați și pe ceilalți. Vrem să vă încurajăm. De aceea, am decis să vă arătăm recunoștința noastră, a Guvernului Româ-

niei, pentru ceea ce faceți, pentru rezultatele voastre”.

În cadrul evenimentului festiv a avut loc un moment artistic memorabil susținut de celebrii actori Maia Morgenstern, Daniela Nane și George Costură.

„Pentru nimic în lume nu aș fi ratat acest eveniment. Sunteți tineri, frumoși, deștepți, încrezători. Este sărbătoarea voastră, meritați toate aplauzele și toate felicitările din lume. Vă felicit pentru tot efortul pe care l-ați depus. Știu că ați renunțat la o grămadă de tentații și ați ales să studiați, iar acest efort va avea ecou în timp”, le-a spus elevilor celebra actriță Maia Morgenstern.

Red.

Dialogul social în pandemie și digitalizarea

În perioada 26-29 mai, la Căciulata a avut loc seminarul internațional EZA (Centrul European de Informare a Muncitorilor) cu tema „Dialogul social în pandemie și digitalizarea”, organizat de Confederația Sindicatelor Democratice din România.

La eveniment au participat sindicaliști din Slovacia, Spania, Bulgaria, România și Republica Moldova, având drept scop efectuarea unei analize privind consecințele și efectele produse de pandemie în desfășurarea dialogului social.

Seminarul a fost moderat de profesorul Ioan Leon Naroși, șeful Departamentului Educație-Formare al CSDR. Prezent la activitate a fost și președintele CSDR, Iacob Baciuc, care a subliniat importanța seminarului pentru a trage un semnal de alarmă cu privire la vulnerabilitatea stabilității și eficienței dialogului social în timpul unor crize, cum a fost cea pandemică.

În intervențiile lor vorbitorii au arătat că pandemia a constituit un motiv serios de schimbare a strategiei sindicatelor. Întrunirile s-au ținut online, protestele au fost anulate prin restricții. Unicul instrument a rămas dialogul social, dar de cele mai multe ori, guvernele doar au mimat acest dialog.

Iar impedimentul cel mai mare al activității sindicatelor a fost imposibilitatea de a se uni și a înainta revendicări comune, valorificând inițiativele individuale ale

membrilor fiecărei organizații. În concluzie, dialogul social a regresat foarte mult, lucru de care guvernele au profitat din plin.

Exemplele aduse din diferite țări sunt aceleași: guvernele nu au fost pregătite pentru o criză de asemenea amplitudine și nu au avut o strategie clară de acțiune pentru a-și ajuta cetățenii. Iar digitalizarea metodelor de acțiune, chiar dacă este un fenomen benefic, nu poate înlocui interacțiunea umană. Drept care reacția Sindicatelor, chiar dacă s-a ajuns la protestele stradale, și-a pierdut din amploare și din eficiență.

Ana CIMPOIEȘU,
președinte CR Hâncești al FSEȘ

P. S. Faptul că Oltul mi-i drag și am fost bucurată să îl revăd, este de la sine înțeles...

Red.

Zilele Învățământului Dual în Republica Moldova

Serie de ateliere în domenii actuale precum electronica, energetica, tehnologiile informaționale, industria alimentară, moda, frumusețea sau chiar medicina.

În cadrul atelierelor, vizitatorii au avut posibilitatea de a descoperi trucuri culinare, vesimentare și de frumusețe, au explorat inovațiile energetice și au văzut cum pot schimba lumea prin digitalizare. Au fost receptivi la adresarea întrebărilor la care căutau un răspuns de demult.

Anterior, în luna mai, circa 20 de instituții de învățământ profesional tehnic și companii s-au întrecut în ateliere interactive și prezentarea oportunităților de studii și de angajare actuale în cadrul unui eveniment asemănător, dedicat învățământului profesional tehnic dual și în Chișinău.

Ziua Învățământului Dual 2022 este organizată de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, cu suportul proiectului „Promovarea Învățământului Profesional Tehnic pentru o Economie Verde”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (BMZ) și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Red.

Spiridon VANGHELI - 90

Scriitor al Poporului, prozator, poet, traducător, editor de cărți pentru copii, cunoscut ca „tatăl lui Guguță”.

S-a născut la 14 iunie 1932, în satul Grinăuți, județul Bălți (azi, raionul Râșcani).

A absolvit clasele primare în satul natal (1939-1944). Ulterior a studiat la Școala Nr. 1 din orașul Bălți (1944-1946), și la Școala medie din satul Pelinia, raionul Drochia (1946-1950).

Între anii 1950-1955 a urmat cursurile la Institutul Pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău (azi, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”). După absolvire a fost recomandat la studii de doctorat, la Institutul de Literatură din Moscova.

Din 1960, este de redactor la editurile „Cartea Moldovenească” și „Lumina”, iar din 1964 devine membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova.

Între anii 1968-1993 este consultant literar la Uniunea Scriitorilor din Moldova, responsabil pentru Secția literară pentru copii.

În 1991 a fost ales președinte al Centrului PEN din Moldova – filială a Asociației Mondiale a Scriitorilor.

În activitatea sa de peste jumătate de secol, maestrul a scos de sub tipar o serie de volume, printre acestea: „Băiețelul din coliba albastră” (1964), „Isprăvile lui Guguță” (1967), „Colomb în Australia” (1972), „Guguță – căpitan de corabie” (1979), „Steaua lui Ciuboțel” (1981), „Pantalonii – țara piticilor” (1989), „Guguță și prietenii săi”, vol. I-II (1994), „Ghiocica” (1991), „Copii în cătușele Siberiei” (2001), „Crăița”, „Tatăl lui Guguță când era mic” (2009) ș. a.

Coleg de generație și prieten cu poetul Grigore Vieru, scriitorul va contribui substanțial la îmbunătățirea calității manualelor pentru clasele primare, fiind coautor al „Abecedarului” (1970, 1990).

Atenția acordată literaturii în școală este una dintre preocupările sale constante, astfel, în 2006 a lansat și a editat pentru micii cititori proiectul „Carte de citire și gândire” pentru cl. I-IV, în 4 volume. Sunt lucrări care certifică interesul nedeșteptat al autorului față de universul copilului și al copilăriei. (...)

A tradus mult din poezia și proza universală pentru copii, printre care „Peter Pan și Wendy” de James Barrie (1975, 1988) și „Pepi Ciorap-lung” de Astrid Lindgren (1973, 1984) iar opera sa a fost tradusă în peste 40 de limbi ale lumii și a fost editată în 68 de țări, înregistrând milioane de exemplare.

Este Doctor honoris causa al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. A primit numeroase diplome, premii naționale și internaționale, printre care „Premiul „Ion Creangă” al Academiei Române (1996) și Premiul special al Uniunii Scriitorilor din România (2002). (N. R. – Prelucrare după *Calendar Național 2022*, editat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Chișinău, 2021)

Maria S. CIOBANU

După 20 de ani – cunună de împliniri în arta decorativă

Încep prin a spune că în urmă cu aproximativ 20 de ani, în sala Cupola a Bibliotecii „G. T. Kirileanu” am participat pentru prima dată la o expoziție colectivă, în calitate de tânăr elev al Liceului de Arte „Victor Brauner”, unde astăzi sunt profesor.

Expoziția de Artă decorativă din data de 30 mai a.c. cuprinde lucrări de mare sensibilitate, care au în spate concepte profunde precum globalizarea, consumerismul sau poluarea. Expozanții sunt elevii ai Liceului de Arte „Victor Brauner” Piatra-Neamț, de la grupele de Artă decorativă pe care le coordonez, clasele aXI-a și aXII-a. Am avut bucuria de a-l avea alături de noi pe scriitorul, profesorul și dirigintele meu – Adrian G. Romila, care a fost de asemenea și curatorul expoziției.

Compozițiile de impact, cele ce au dominat expoziția, au 2,5 m x 2 m și 1,5 m x 1 m și reprezintă lucrări de atestat, acestea fiind o încununare a patru ani de muncă la Liceul de Arte.

Expoziția poate fi catalogată și ca un dar al meu pentru cei mai buni elevi cu care am lucrat iar pentru privitori, pentru

vizitatori, poate fi șansa de a trece dincolo de întrebarea „Ce a vrut să spună artistul?” sau poate anula replica pe care am auzit-o de prea multe ori: „Eu nu înțeleg arta abstractă”.

În cadrul acestei manifestări am adăugat la o parte dintre lucrări câte un text, o legendă, unde se regăsește conceptul compozițiilor, povestea din spatele lor. Cu siguranță înțelegerea lucrărilor este ușurată și curiozitatea este stărnită. Dar cine sunt protagoniștii?

- Amalia Scurtu ne-a adus în prim plan frumusețea naturii și odată cu ea datoria noastră de a trăi în armonie cu mediul.

- Sabina Aștefănesei a creionat poveștile copilăriei sale, cu melancolia unui adolescent sensibil.

- Alexandru Apației, pasionat de istorie, a așezat pe pânză problemele cu care ne confruntăm și la care sperăm să regăsim cât de curând soluții.

- Miruna Morțea a realizat un triptic de forță, narând pe o suprafață de doi metri și jumătate renunțarea la tradiții și orientarea noastră spre tot ce înseamnă consumerism, crezând poate că, o dată cu fiecare produs cumpărat, vom deveni mai fericiți.

- Laurențiu Păr, autorul lucrărilor de dimensiuni considerabile, a dezvoltat conceptul de globalizare într-un diptic în tehnică mixtă, tempera și cărbune. Lucrarea face trimitere la dinamica moștenirii culturale a popoarelor, pe parcurs apărând

Olimpiade și concursuri. Exemple de bună practică (III)

Olimpiada națională de lingvistică „Solomon Marcus” – în organizarea Ministerului Educației, în colaborare cu Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” – se adresează elevilor de liceu din România care studiază în școli cu predare în limba română și în școli cu predare în limbile minorităților naționale și în limbi străine.

Obiectivul general al olimpiadei pentru elevii din clasele IX-XII este descoperirea și înțelegerea algoritmului lingvistic în baza căruia se dezvoltă competența de comunicare lingvistică – indiferent de idiom, urmărind menținerea interesului elevilor pentru problemele de lingvistică.

Prin modul în care a fost concepută, prin adresabilitate și prin conținuturile vizate, olimpiada – „o competiție națională de excelență” – asigură abordarea transdisciplinară a comunicării lingvistice și culturale.

Începând cu anul școlar 2021-2022, Olimpiada de Lingvistică pentru elevii de liceu are numai o etapă națională, urmată doar de etape de selecție în vederea stabilirii lotului reprezentativ al României. Regulamentul competiției prevede și numeroase aspecte specifice olimpiadelor naționale de profil din alte țări, dar și ale olimpiadelor internaționale.

Așa cum se știe, în învățământul preuniversitar românesc, lingvistica nu este disciplină de studiu; de aici, rezultă

După 20 de ani – cunună de împliniri în arta decorativă

ideea de globalizare.

• Lucian Bașchir, elevul nostru de suflet și colegul lor, un tânăr extraordinar însoțit de un zâmbet larg la fiecare întâlnire a noastră în atelier, ne-a arătat cum te poți împrieteni cu tetrapareza spastică și poți absolvi în același timp Liceul de Arte.

• Elisa Stoica a abordat teme mitologice iar Sergiu Chirilă a folosit pânza ca pe un martor al gândurilor sale.

• Teodora Antal, Eleonora Balan, Alessia Damian, Luiza Pavelescu, Daria Donciu aflate la un pas de clasa aXII-a, au experimentat, s-au jucat și au rezolvat creativ multe teme pe parcursul acestui an. Lucrările ce le poartă amprenta au teme precum „Adam și Eva”, „Anotimpurile”, „Apa” sau „Copacul”.

Fiecare lucrare are în spate multă muncă. Uneori de săptămâni, alteori de luni, de la prima schiță până la ultima tușă de culoare. Interpretările și stilizările, cro-

matica aleasă cu grijă, acordurile și gamele cromatice, toate au dus la construcția unor compoziții decorative de calitate. Sunt elevi ce promit și confirmă. Sunt elevi olimpici, printre care Teodora Antal, care a obținut premiul II la Olimpiada Națională de Arte de la Timișoara și Miruna Morțe care a adus la Piatra-Neamț o mențiune.

Corina DĂNILĂ,
profesor arte decorative –
Liceul de Arte „Victor Brauner”

Olimpiade și concursuri. Exemple de bună practică (III)

Ca participarea la competiție a elevilor este nu doar individuală, ci și opțională. Cu toate acestea, profesorii de limba și literatura română pot coordona pregătirea elevilor în vederea participării la olimpiadă prin acțiuni concrete, precum: prezentarea problematicii disciplinei, a regulamentului competiției, indicarea unor surse de informare, explicarea unor termeni lingvistici (*accent, afix, aglutinare, antepunere, armonie vocalică, armonie consonantică, clasificator, consoană sonoră, consoană surdă, desinență, elidare, evidențiator, fonem, ierarhie nominală, infix, morfem, postpunere, prefix, sufix, topică* etc.), sprijinirea elevilor în rezolvarea unor subiecte date la diferite etape ale competiției și nu numai. În cele mai multe cazuri, laboratorul de informatică și biblioteca școlii devin, astfel, locurile preferate ale elevilor lingviști.

Așadar, devine evident faptul că includerea Olimpiadei de Lingvistică în calendarul competițiilor școlare reprezintă o creștere a învățământului preuniversitar românesc, o nouă dovadă de racordare a acestuia la valorile europene și internaționale.

Punem punct mini-serialului de parcurgere a lumii olimpiadelor și concursurilor școlare, cu speranța că aspectele prezentate în cele trei părți ale materialului pot constitui un punct de plecare în pregătirea, organizarea și desfășurarea acestora.

Prof. dr. Gheorghe BRÂNZEI

Lansare de carte: Festivalul de Teatru Piatra-Neamț, 1969-2019

Ziua de 15 iulie a. c. – începând cu ora 18, la Sala Atrium a Hotelului Central Plaza – a marcat lansarea unei apariții editoriale mult așteptate în Piatra-Neamț și anume *Festivalul de Teatru Piatra-Neamț, 1969-2019*, sub auspiciile Editurii Nona. Cartea reprezintă rodul a șase ani de documentare și muncă depusă de cei doi autori, și anume, binecunoscuții jurnaliști Violeta Simina Moșu și Valentin Andrei.

Acest proiect de istorie culturală l-a avut drept consilier editorial pe domnul Mircea Zaharia și a fost finanțat de S.C. RIFIL S.A.

Manifestarea s-a bucurat de prezența unui public foarte numeros (poate cel mai numeros pe care l-am văzut la noi, la o lansare de carte), atât datorită popularității de care se bucură cei doi autori cât și subiectului de mare interes pe care-l tratează: 50 de ani de istorie a Festivalului de Teatru din

Piatra-Neamț. Dar, de fapt, așa cum spunea același Mircea Zaharia în prefața lucrării, „mai mult decât o otheadă în istorie, această întoarcere în timp îndeamnă să regăsim în noi înșine, și să iubim, valorile acreditate de această artă veche și fragilă”.

Amfitrionul evenimentului a fost gazetarul Valentin Andrei care, în deschiderea a declarat: „Am început să lucrăm la acest volum în data de 15 noiembrie 2015 și mărturisesc că are o structură destul de aproape de cel legat de Vacanțele Musicale, care a apărut acum 11 ani (N.R.- autor Valentin Andrei). Am luat ediție cu ediție, din 1969 până în 2019, considerând că se încheie acolo un ciclu de 50 de ani și ne-am oprit la 2019, chiar dacă între timp a mai avut loc o ediție. În paginile cărții am introdus și portretele directorilor teatrului dar și ale altor personalități, precum și scene din piese îndrăgite. În tot ceea ce am făcut, noi am vrut să fim echidistanți, nu am căutat să lăudăm – chiar dacă uneori era cazul, și nu am căutat să criticăm – ci doar am consemnat.”

Mult apreciată a fost și prezența domnului Gheorghe Bungez, care a mărturisit: „Astăzi avem bucuria de a participa la lansarea unei cărți despre unele dintre cele mai importante evenimente culturale ale județului Neamț, care era cunoscut și ca spațiu al desfășurării multor manifestări ce au îmbogățit și viața pietrenilor și viața țării. Pentru mine ziua de astăzi marchează o mare bucurie și pentru faptul că această carte este și foarte frumoasă. Vreau să vă spun că prima manifestare ce a acreditat orașul Piatra Neamț ca reședință a unor evenimente deosebite a fost Festivalul de Teatru. Aceasta nu este numai cartea Festivalului, este și a istoriei teatrului, a mișcării teatrale din orașul nostru și mărturisesc că mi-a produs o mare bucurie în clipa când am văzut-o și am răsfoit-o.”

Finalul a aparținut Violetei Moșu: „Salut prezența în sală a persoanei care mi-a deschis ușa Teatrului Tineretului începând din anul 1986, pe când eram elevă în clasa aVI-a la Școala Gimnazială nr. 4 din Piatra-Neamț și astfel am văzut cele mai frumoase spectacole de teatru pe care mi le imaginam vreodată. Deci, o reverență și alese mulțumiri domnului Ioan Teodorescu... Noi am scris această carte în calitate de jurnaliști îndrăgostiți pentru totdeauna de istoria Teatrului Tineretului. Am investit multă muncă, multă pasiune și mult suflet în cele peste 450 de pagini ale cărții. Vă prețuim foarte mult și vă mulțumim că ați venit la această lansare de carte.”

Gianina BURUIANĂ

Sunt fericită și norocoasă că pot trăi într-o viață mai multe vieți – cele de pe scenă

O întâlnire muzicală cu celebra soprană Cellia Costea este o mare încântare. Este ceea ce am simțit în ziua de 2 iunie a. c. când am avut fericirea de a o urmări în interpretarea câtorva arii celebre, în sala Millennium a Hotelului Central Plaza. Am reflectat atunci la faptul că deși a cucerit scenele lumii și este solistă a Operei Naționale din Grecia, artista și-a dedicat din timpul său și pentru a pune umărul la buna desfășurare a concursurilor „Emanuel Elenescu” și „Elena Botez” – a cărui inițiatore și organizatoare este. Am reflectat la faptul că deși este o celebritate, se simte bine și vrea să „construiască” ceva și în orașul natal, își iubește prietenii, este un spirit liber, este modestă și știe să savureze fiecare clipă. Iar vocea și evoluția scenică au fost de neuitat...

• O întâlnire cu soprana Cellia Costea

– De ce muzica este cea mai frumoasă dintre lumi?

– În opinia mea muzica este limbajul universal, pentru că, și fără să cunoști limba în care este exprimată, prin ea poți comunica cu ceilalți din jurul tău. În al doilea rând muzica este legată de suflet și prin aceasta poți exprima absolut toate stările și sentimentele, de la bucurie, fericire, până la supărare și durere.

– Să fii ovaționat pe scenă... este recompensa supremă a eforturilor depuse pentru o evoluție impecabilă?

– Da... pentru un artist aplauzele sunt recompensa supremă, după foarte, foarte multe ore de muncă, de sacrificiu, de emoții, pentru că e o mare responsabilitate să apari în fața publicului. După un spectacol de trei ore, într-adevăr cea mai mare recompensă sunt acele câteva secunde de aplauze... Există desigur și florile și complimentele însă tot aplauzele sunt cea mai valoroasă apreciere pe care o poate primi un artist de la publicul său.

– Diferitele vârste ne dau percepții diferite asupra lucrurilor. Ce reprezintă acum orașul Piatra-Neamț pentru dvs.

– Piatra-Neamț va rămâne întotdeauna locul unde m-am născut, unde am crescut, unde am învățat, primii ani de școală, locul unde am fost educată, locul unde există familia mea – din păcate bunicii s-au dus, dar au rămas părinții. Mă bucur că am unde să vin de două-trei ori pe an. În această perioadă am găsit orașul Piatra-Neamț minunat, atât de plin de verdeață, cu un miros îmbătător de soc, de tei, de salcâm, de bujori. Curtea mea e plină de maci și mi se pare atât de frumos și mă simt atât de norocoasă că viața mi-a dăruit două case, două locuri pe care le numesc acasă: Piatra-Neamț, care este un oraș de munte și Atena, unde locuiesc lângă mare. Ce poate fi mai frumos! Sunt recunoscătoare pentru absolut tot.

– Aveți un rol de operă care vă este favorit? De ce?

– E greu de spus dacă am un rol favorit... E ca și cum ai întreba o mamă pe care copil îl iubește dintre cei doi, trei, cinci sau șapte pe care îi are. Pentru mine fiecare rol este ca un copil al meu. În momentul în care debutez un rol, îl cânt pentru prima dată, acela este cel pe care-l iubesc cel mai mult. Dar și în momentul în care cânt un rol pe care l-am mai performat pe scenă mă implic cu tot sufletul, cu toată prezența mea, cu toată dăruirea mea, încât acela devine cel mai iubit. Deci rolul pe care-l cânt în momentul în care mă aflu pe scenă

este cel mai iubit rol. Cu alte cuvinte le iubesc pe toate în egală măsură și sunt fericită și norocoasă că pot trăi într-o viață mai multe vieți – cele de pe scenă.

– V-am urmărit la concertul extraordinar de pe data de 2 iunie, din Piatra-Neamț. M-a uluit faptul că trăiți intens fiecare clipă în operă, sunteți neobosită și fascinantă. Cum reușiți să vă mențineți prospețimea după atâția ani de carieră?

– Opera este un teatru cântat, deci fără să interpretezi nu e posibil să faci o carieră. Cu cât interpretarea este mai autentică și cu cât faci publicul să înțeleagă mai bine mesajul pe care trebuie să-l trans-

miți (mai ales că noi trebuie să cântăm în diferite limbi străine: franceză, italiană, germană, uneori engleză), cu atât mai mare este satisfacția. Cred că asta face diferența între un solist bun și unul foarte bun – modul în care apare pe scenă, în care transmite mesajul, emoția, pentru că ceea ce transmite vine înapoi prin aplauzele publicului.

– Care este cel mai important lucru în viața Celliei Costea?

– Cel mai important este că sunt bine cu mine însămi, că sunt fericită și că sunt sănătoasă. Și este important faptul că reușesc să mă bucur de ceea ce am și să nu mă gândesc la ceea ce nu am. În fiecare dimineață când mă trezesc mă bucur că pot să deschid ochii, să-mi mișc mâinile, picioarele, să umblu, să ies afară pe balconul meu, să văd marea, soarele, cerul senin. Trăiesc într-un loc unde este pace și știu să mă las încântată de lucruri simple.

– La ce ați renunțat pentru a vă construi cariera muzicală? Regrețați?

– Regretele nu ajută să mergi mai departe în viață. Dacă am renunțat la ceva este poate la mai mult timp liber, pentru că de mică am început cu muzica, din clasa a I-a și categoric timpul meu de joacă a fost mai limitat, trebuind să studiez ba la vioară, ba la pian. Același lucru când am intrat la liceu și apoi în clasa a XI-a când m-am mutat de la viola la canto. Dar am studiat întotdeauna cu plăcere și nu am considerat că trebuie să renunț la ceva pentru cariera mea, pentru că acesta a fost drumul care mi-a plăcut. Așadar nu există regrete.

– Vă mai amintiți cum a fost prima oară pe scenă?

– Primul meu spectacol pe scenă a fost la București, când mi-am dat licența, cu rolul Desdemona din opera Otello de Verdi. Debutul meu la Opera Națională din București a fost foarte emoționant și datorită faptului că era prima dată când interpretam un rol integral, de la cap la coadă, fără să am experiență. Îmi amintesc chiar și prezența comisiei în sală. Anul acesta,

când se împlinesc 23 de ani de la acel moment am cântat același rol pe scena operei din Atena, desigur cu altă experiență, cu maturitate, deși, același Verdi, aceeași Desdemona. Dar rămâne pregnantă amintirea debutului pentru că a fost începutul unui drum frumos.

– Fiecare spectacol vine cu doza lui de emoții la intrarea în scenă, sau ați depășit acest stadiu?

– Emoțiile există mereu indiferent dacă spectacolul are loc la Atena sau oriunde în lumea aceasta, dar sunt cu atât mai mari când vii și cânti acasă, la Piatra-Neamț. Pentru că în sală sunt mulți dintre prietenii tăi, profesori, foști colegi, rude, familia – și atunci emoțiile sunt foarte, foarte puternice. Și nu am scăpat de ele, deși sunt din 1999 pe scenă, deci de 23 de ani, nu a existat vreun spectacol sau concert la care să mă părăsească. Important este ca acestea să fie constructive, pentru că atunci mesajul ajunge și este înțeles de către public. Cred că voi avea emoții până la ultimul spectacol pe care-l voi face.

– Este Grecia o „a doua mamă, o a doua țară”?

– Pot spune că Atena este prima mea casă, pentru că m-am stabilit acolo de foarte mulți ani și trăiesc într-un paradis: am marea lângă mine, am apartamentul meu pe care l-am refăcut de la căramidă, am prieteni foarte mulți și chiar multe prietene românce căsătorite cu greci care au studiat în România. Suntem ca o familie, și ne înțelegem foarte bine. Opera din Atena m-a primit cu brațele deschise și aici am un statut special și atunci acolo este „acasă” de fapt, pentru că am locuit mai mulți ani în Grecia decât în România, dar

A XXX-a ediție a Concursului Internațional „Emanuel Elenescu” – o sărbătoare a muzicii

După doi ani de absență, Concursul Internațional „Emanuel Elenescu”, aflat la ediție aniversară, și-a redeschis porțile, reușind să adune și anul acesta un număr important de participanți cu o calitate interpretativă demnă de laudat. Din cei 332 de concurenți din țară și din străinătate, juriul a desemnat, pentru concertul concurs, opt concurenți pentru gala secțiunii clasice și opt pentru cea a secțiunii tradiționale. Invităm pietrenii, în data de două iunie, la concertul extraordinar susținut de o parte din membrii juriului, Gaudeamus Cvartet și soprana Cella Costea, acompaniată la pian de conf. univ. dr. Vasilica Stoiciu Frunză, președintele juriului. Îi așteptăm și la concertul finaliștilor celor două secțiuni, din data de trei iunie”, prefața evenimentul Carmen Corlățeanu, directoarea Liceului de Artă „Victor Brauner” Piatra-Neamț.

Publicăm în continuare numele câștigătorilor Marelui premiu:

La secțiunea **Muzică Tradițională** a câștigat **Daniel Ungureanu** (clasa a XI-a, cobză, prof. îndrumător, Pavel Țurcan, prof. corepetitor, Victoria Lozovan), de la CEEA „Ștefan Neaga” din Chișinău – Republica Moldova

La secțiunea **Muzică Clasică** a triumfat **Noemi Onucu** (clasa a X-a, canto clasic, prof. îndrumător, Diana Neacșu, prof. corepetitor, Ilinca Sârbu), de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași.

Finalistă la secțiunea Muzică Clasică a fost și **soprana Evelina Maria Barcan** (clasa a XII-a, prof. îndrumător, Narcisa Elena Pavel, prof. corepetitor, Adrian Stroici), de la Liceul de Arte „Victor Brauner” din Piatra-Neamț, câștigătoare a Premiului I la Olimpiada Națională de Interpretare Vocală, Instrumentală și Studii teoretice Muzicale pentru clasele IX-XII, care s-a desfășurat, în perioada 20-23 aprilie 2022, la Timișoara.

Din declarațiile participanților a reieșit că succesele dobândite până acum, buna organizare, renumele dobândit sunt garanții că, la edițiile următoare, spre acest concurs se vor îndrepta tot mai mulți participanți din țară și străinătate

Cred că stă în puțința noastră să nu lășăm să ne scape printre degete aceste valori perene, cu atât mai mult cu cât avem șansa să îndrumăm tinerii pe o cale corectă, spre demnitate,

spre a fi ei înșiși. Cultura nu este o investiție de moment, este o investiție pe termen lung cu rezultate nebănuite. Noi, cei care slujim muzica, slujim cultura, avem misiunea de a susține și de a spune încontinuu că doar prin cultură putem rezista, doar prin cultură putem sta în picioare în fața lumii, a afirmat muzicolog dr. Vasilica Stoiciu-Frunză, președintele juriului.

Pentru prima dată, din juriu a făcut parte și renumita soprana Cella Costea, solistă a Operei Naționale din Atena: *Sigur, este emoționant, mai ales că și eu am fost laureată a Concursului „Emanuel Elenescu” și mă bucur că, datorită organizatorilor, a ajuns la ediția a XXX-a. Sperăm că vor urma ediții din ce în ce mai bune, pentru că acest concurs este o rampă de lansare pentru tinerii viitori artiști.*

Evenimentul a fost organizat de Liceul de Arte „Victor Brauner”, în parteneriat cu Primăria și Consiliul Local Piatra-Neamț.

Violeta MOȘU

Emanuel Elenescu, celebrul dirijor născut la Piatra-Neamț, pe 8 martie 1911 (a decedat la vârsta de 92 de ani, pe 17 iunie 2003, în București), a fost solicitat în anul 1936 (pe când avea doar 25 de ani) să participe la ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice de vară de la Berlin, unde a alcătuit partea muzicală împreună cu germanul Richard Strauss, „strălucit reprezentant al muzicii cu program”. Astfel, Emanuel Elenescu a fost primul dirijor român prezent la cea mai mare competiție sportivă a omenirii. Idolul său a fost George Enescu, iar de când s-a stins în garsoniera din strada Popa Tatu nr. 80 au trecut 19 ani. La Piatra-Neamț a locuit până la vârsta de 3 ani, într-o casă situată pe actuala stradă Alexandru Lăpușeanu, din cartierul Precista, după care a părintii la Comănești.

Sunt fericită și norocoasă că pot trăi într-o viață mai multe vieți – cele de pe scenă

Vin cu plăcere și în Piatra-Neamț. În altă ordine de idei fetița mea este născută la Atena unde m-am și căsătorit.

– *Ce v-ați dori pentru România din punct de vedere artistic?*

– Trebuie să spun că din punct de vedere artistic România este cu mult înaintea Greciei, pentru că are foarte multe instituții culturale. Grecia are o singură operă, România are șapte, sunt 2-3 orchestre simfonice, România are nenumărate. Mi-aș dori ca oamenii care au bani să investească și în cultură, nu numai în fotbal, manifestări de muzică pop sau rock. Este adevărat că publicul de operă, de muzică simfonică e mult mai redus, însă în toate interviurile mele spun același lucru: o națiune trăiește și se afirmă prin sănătate, prin învățământ și prin cultură. Și din păcate

acestea trei sunt lăsate pe ultimele locuri de către guvernanți, de către

cei care hotărăsc ce se întâmplă într-o țară. Și asta este trist. În concluzie iată ce mi-aș dori pentru România: ca oamenii care au posibilități financiare să-și îndrepte ochii și către cultură, fără de care nu putem trăi.

– *Orașul Piatra-Neamț vă datorează foarte mult ca implicare în viața muzicală și aș menționa doar Concursul Național de Interpretare Vocală „Elena Botez”. Care este povestea acestuia?*

– Povestea concursului „Elena Botez”... Cineva a venit cu ideea să se organizeze în orașul Piatra-Neamț un concurs care să îmi poarte numele. Când am aflat despre aceasta propunere răspunsul meu a fost negativ cu argumentarea că, dacă este cineva care merită să aibă un concurs care să-i poarte numele, atunci aceea este maestra Elena Botez, care a mo-

delat atâtea talente ce au ajuns pe marile scene. Multe dintre acestea fac carieră în străinătate și nu există operă din România care să nu aibă vreun elev al doamnei Elena Botez. Acum ne străduim să putem susține concursul, pentru că este destul de greu financiar. Anul trecut am încercat să-l facem online dar anul acesta am refuzat categoric această variantă, pentru că muzica nu se poate face așa. Este incomparabil ceea ce se întâmplă într-o sală de concert cu ceea ce oferă transmisia online. Deci, sunt foarte bucuroasă că putem face și a V-a ediție a concursului și sunt extrem de fericită pentru prezența doamnei Elena Botez alături de noi. Și sperăm ca nimic să nu ne împiedice să putem continua.

*A consemnat
Gianina BURUIANĂ*

Actrița Ecaterina Hâțu: Și teatrul se transformă și eu mă transform. E viu. În permanență e viu!

— De ce actoria? Ce te-a ademenit?

— La școală, în clasele I-IV, învățătoarea mea, care era și poetă, mă punea să îi recit poeziile la Cântarea României. După ce a văzut ce frumos recit, mi-a dat și alte poezii și mă foia dintr-o clasă în alta, la celelalte învățătoare, să se laude cu mine. În gimnaziu am făcut teatru la Clubul Copiilor din Iași. Când s-a apropiat clasa a VIII-a, mama mi-a interzis să mai merg și m-a pus pe învățatură. Și pentru că ea considera că trebuie să fac o școală serioasă, am dat la un liceu de mate-fizică, unde am învățat mate și fizică foarte bine, am mers la olimpiadă, concursuri, tot tacâmul. Cu cât se apropia clasa a XII-a m-a luat panica, pentru că gândeam – cu mintea de atunci, bineînțeles – că viața mea e gata scrisă, traseul era simplu: totul avea să se rezume la reguli și învățat. Unde aveam să duc toată energia vârstei, emoțiile? Și mi s-a părut că teatrul e cel mai ok ca să mă exprim și să mă caut. Așa am ajuns la teatru: cu opoziția părinților, învățând în paralel pentru psihologie, ca facultate de back-up, în cazul în care nu treceam probele eliminatorii. N-am spus nimănui că dau la teatru, toată lumea știa că dau la psihologie – ceea ce era un șoc pentru toți. Proful de mate încerca să mă convingă că, dacă nu vreau economie, măcar matematică, medicină, ceva... era absolut șocat. Cam așa fost parcursul. A fost o schimbare ca un salt în gol.

— În ce spectacol ai debutat pe scena TT?

— Am debutat în regia Andreei Vulpe, în „Visul unei nopți de vară”, în anul 2000. Am jucat Helena și eram pe dublu rol cu Gabriela Crișu, o actriță foarte bună pe vremea aia – între timp s-a călugărit. N-a fost tocmai confortabil. Țin minte că repetițiile au durat foarte mult, erau cu întreg teatrul. Aveam impresia că toți ochii sunt pe mine – ceea ce era fals, chiar dacă probabil colegii așteptau să vadă cum mă voi descurca. S-a repetat mult, dar a fost frumos, tot teatrul era acolo. În distribuție erau și Clara [Flores], Victor [Giurescu], Titi [Constantin Lupescu] – noi eram cei tineri. Talașman, care era Puck, ne zicea să repetăm noaptea și așa făceam. A fost o integrare faină în colectiv, ca o continuare a facultății cumva, în cercul restrâns.

— Ce-ți place cel mai mult la meseria ta? Ce ți se pare cel mai greu?

— Îmi plac întâlnirile, cu oamenii, cu regizorii, cu publicul... și, în același timp, asta mi se pare și cel mai greu. Teatrul fiind o artă efemeră, se pierde, nu se repetă și parcă de fiecare dată trebuie să o iei de la zero, să construiești, tot timpul ești învățacel. Una din satisfacțiile recent descoperite este că te întâlnești cu oameni tineri, care îți spun: „Am văzut spectacolul ăla și a contat mult pentru mine!” sau cu un regizor tânăr, care vine să monteze și-ți spune: „Eu te știu din liceu, când veneam și vedeam spectacole aici!” sau „Te-am văzut în OO!, când ați venit la București” sau cu un copil, care te strigă pe stradă și te recunoaște și e bucuros. Astea vin cu vârsta și sunt noile mulțumiri și sensuri. Au sens, dau un sens. Că te întrebi: ce rămâne? Cine mai știe că ai jucat în rolul ăla? Parcă ai vrea ceva concret. De asta, de multe ori, am nevoie de concret, de palpabil. Dificil mi se pare și faptul că e o meserie subiectivă, în care ești ales și uneori nu există niște criterii foarte clare. Sunt chestii de potrivire, de chimie, care nu spun neapărat ceva despre tine: dacă ești bun, dacă ești rău, dacă ai greșit sau nu, ci e pur și simplu cum se creează un context. Hai să luăm cazul unei distribuții: e o chimie între actori, între actori și regizor, între echipa întreagă care lucrează la spectacol. Și de asta mi s-a părut mereu greu să înțeleg dacă neîmplinirile se întâmplă din cauză că eu greșesc sau nu sunt destul de pregătită. Asta mi se pare foarte greu, că n-ai niciun control, că e o nesiguranță permanentă, nu e o continuitate. Nu e ca și cum te duci acasă, te antrenezi mai mult și ai o garanție că, gata, vei fi distribuită data viitoare. În perioadele în care nu sunt distribuită îmi aduc aminte de ceea ce îmi spunea Dan [Corneliu-Dan Borcia], Dumnezeu să-l ierte, că în viața fiecărui actor intervin perioade din astea și trebuie să fii pregătit, că nu știi când apare șansa, proiectul. El mi-l dădea exemplu pe Mitică Popescu, care la un moment dat a jucat foarte mult și era obosit, apoi au venit doi ani de zile în care nu a mai jucat nimic. Încea să mă convingă că nu ține totul de tine, ca om sau ca actor. Evident că, într-o anumită măsură, ține și de tine. Normal că trebuie să îți faci treaba bine, normal că trebuie să fii prezent, să fii pe fază. Că nu poți să dormi în papuci și când vine proiectul să stai să te dezmoștești. Ține foarte mult de noroc, de compatibilități. Și am mai învățat importanța răbdării. E o meserie de cursă lungă, cu suișuri și coborâșuri în permanență. De fapt, e o chestie de rezistență: de a te ține viu și prezent și cu pasiunea trează.

— Dă-mi trei motive pentru care ai alege din nou scena.

— Aș alege scena pentru dinamica ei, pentru că te ține în priză. Apoi, pentru întâlnirea cu publicul – e ceva extraordinar. Se naște o chimie fascinantă, când tu dai și el îți dă înapoi. Apoi, pentru întâlnirile cu oamenii – regizori, scenografi,

miracolul acesta descopăr în permanență câte ceva. Și teatrul se transformă și eu mă transform. E viu. În permanență e viu!

— Care e proporția dintre rațiune și instinct pe scenă? Cât ajută instinctul și cât încurcă rațiunea? Sau invers.

— Pentru mine, amândouă sunt importante în aceeași măsură. Sunt momente în care instinctul merge înaintea rațiunii și descoperă ceva, apoi rațiunea verifică dacă e ok; sunt momente în care merg pe rațiune foarte mult ca să înțeleg ceva și pe urmă vine instinctul și completează. Mă simt confortabil când știu în ce joc, de ce joc, ce mesaj trebuie să transmit, când lucrurile sunt foarte clare pentru mine și pentru echipa în care joc. Atunci știu și ce trebuie să spun publicului și ce să transmit și cum să-l duc în poveste.

— Teatrul vindecă sau adâncește răni?

— Adâncește și pe urmă, eventual, și vindecă (râde). Dar, în primă fază, adâncește. Scormonește, și le scoate în față, și le arată dacă nu le știai sau le-ai uitat sau le-ai băgat sub preș.

— Ce spectacole sau întâlniri în care ai jucat, au contribuit mult la formarea ta?

— Toate, într-o anumită măsură. O să spun despre întâlniri și despre lucru la spectacole. Întâi debutul, clar! Pe urmă, întâlnirea cu Radu Afrim, deși eu n-am jucat

C. D. Borcia, Ecaterina Hâțu și Dorina Haranguș în *Santiago el Campeón*

coreografi, actori – cu echipa de creație. Câteodată se întâmplă o magie și în magia asta oamenii se potrivesc, și totul merge cu valul și toate se nasc, te simți bine și înflorești și prinzi aripi și toate capătă culoare și în viața ta și în tot. Și în

decat în două spectacole de-ale lui. Primul a fost „Ocean Cafe”. Cu Radu am fost colegă de generație, el la Cluj, la regie, eu la Iași, la actorie. Ne-am întâlnit în ultimul an, la Sibiu, la un festival pentru Școlile de teatru, cu Cehov. Și Afrim

Proiectul de solidaritate „Noua Generație” – o nouă inițiativă pentru tineret

Proiectul de Solidaritate „Noua Generație” a pornit de la ideea de a aduce în fața tinerilor din Piatra-Neamț persoane care prin activitatea lor sau prin proiectele pe care le implementează aduc valoare comunității și ajută la dezvoltarea sustenabilă și armonioasă a societății în care trăim. Această idee a fost împărtășită de un grup de cinci voluntari ai organizației Centrul de Incubare Creativ Inovativ de Afaceri din Neamț, grup format atât din studenți (tineri plecați la studii în alte zone ale țării) cât și din elevi în ani terminali la liceele din Piatra-Neamț. Acest mixt de statusuri ne ajută să ajungem la grupul nostru țintă (tinerii cu vârsta cuprinsă între 15 și 19 ani din Piatra-Neamț), mult mai ușor și mai apropiat. Proiectul „Noua Generație” este finanțat din fonduri europene și implementat în cadrul programului Corpului European de Solidaritate din România și se derulează în perioada 15 septembrie 2021 – 15 august 2022.

Activitățile pe care le derulăm în cadrul acestui proiect sunt formate din cinci consultări publice la care am invitat să participe elevii din cadrul a cinci licee din orașul Piatra Neamț (Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”, Colegiul Tehnic de Transporturi, Colegiul Tehnic „Gheorghe Carțianu”, Liceul Economic „Al. I. Cuza” și Colegiul Tehnic „Spiru Haret”) și alte două licee din zone limitrofe acestuia, (Liceul „Carol I” din Bicaz și Liceul „Gh. Ruset – Roznovanu” din Roznov). Pe parcursul acestor activități am utilizat metode non-formale implicând peste 65 de elevi, la aceste cinci consultări publice având tematica generală „Implicarea tinerilor în viața comunitară și servicii dedicate acestora”. Liceele selectate în cadrul acestui proiect sunt acelea în cadrul cărora frecventează tineri dezavantajați, ce provin din medii sociale mai sărace, tineri ce locuiesc în mediul rural sau tineri care nu au avut o performanță școlară extraordinară și care au fost repartizați în urma examenului de Evaluare Națională la un liceu limitrof orașului de reședință (Roznov sau Bicaz, în cazul nostru).

Dorim astfel să ajungem cu proiectul nostru la acei tineri care încă nu au VOCE, dar vrem să îi încurajăm să devină o VOCE.

O altă activitate importantă în cadrul proiectului de Solidaritate „Noua Generație” este realizarea emisiunii tip podcast „Noua Generație”, emisiune în cadrul căreia aducem în prim plan 20 de persoane care la nivel comunitar se implică în dezvoltarea sustenabilă a comunității și reprezintă modele demne de urmat de tinerii din comunitatea nemțeană. Suntem deja la cel de-al 17-lea episod lansat pe canalul de Youtube al organizației CICIA (<https://www.youtube.com/channel/UCyxs4lwkDUAbPIZM82EKw6A>). Elevii implicați în proiect sunt consultați periodic cu privire la ce întrebări ar dori să le adreseze invitaților la emisiune și, acum că tot s-au mai relaxat condițiile pandemice, îi așteptăm pe cei interesați în studio la o noua sesiune de înregistrări.

tățile dedicate tinerilor din urbea noastră.

Elena MOTFOLEA, Corina MICU – voluntari ai organizației Centrul de Incubare Creativ Inovativ de Afaceri, județul Neamț

Actrița Ecaterina Hâțu: Și teatrul se transformă și eu mă transform. E viu. În permanență e viu!

Venise cu „Trei Surori”, pe care, ulterior, l-a montat la Sfântu Gheorghe (atunci era doar o schiță). Noi venisem cu un Cehov clasic, cu samovar, cu tot ce trebuie – un colaj foarte drăguț de-altfel, dar cu siguranță puțin prăfuit pentru vremurile care se prefigurară și direcția în care o lua teatrul. Jucam conștienți fiind că e puțin prăfuit, dar foarte serios. Majoritatea dintre noi am fost fascinați de spectacolul lui Radu.

La conferința de presă au fost atacuri destul de puternice la adresa echipei noastre și au început Mashele să se certe între ele, Masha noastră crezând foarte mult în spectacolul nostru. Și, una peste alta, la întâlnirea cu Radu peste doi ani, la Teatrul Tineretului, primul lucru pe care mi l-a zis la lectură: „Nu știu ce o să facem, pentru că aici nu facem Stanislavski!”. Eu m-am bucurat foarte tare să fiu la el în distribuție pentru că îmi plăcuse spectacolul. Și a doua întâlnire cu Radu a fost importantă pentru mine și toate spectacolele lui, deși nu am jucat în ele, m-au marcat și au fost făine. Au fost foarte multe întâlniri, nu am cum să enumăr acum toți regizorii cu care am lucrat la scenă și care și-au pus amprenta asupra devenirii mele. Toate aceste întâlniri m-au

transformat. De întâlnirile cu Sandu Dabija nu mai zic! Dar nu aș vrea să fac o enumerare, căci sigur omit pe cineva! Îmi place, când sunt la teatru, pe lângă spectacolul în sine, că oamenii vin cu tot universul lor, cu tot ceea ce sunt. Și e un schimb permanent de idei și energii.

Apoi, Teatrul Pi Buni a contat foarte mult pentru mine. A fost o experiență formatoare. Acolo, am avut mai multă libertate, am experimentat roluri pe care, în perioada aia, nu le făceam la TT, am interac-

Domnișoara, în *Steaua fără nume*

ționat direct cu publicul, care era la doi pași.

– *Cum te detașezi înainte să intri în scenă?*

– De obicei ajungi cam cu două ore înainte de spectacol. Ei, în alea două ore, tot ce faci, de la încălzire, text, machiaj, îmbrăcat – toate sunt o pregătire, de fapt. Înainte să intri în scenă, normal că îți iei un moment de „tu, cu tine”. Eu, de exemplu, dacă nu intru de la începutul spectacolului în scenă, stau în culise, tocmai pentru a prinde vibe-ul și a intra pe el, nu din afară. Urechea e acolo, văd cum merge spectacolul, sunt acolo, mă armonizez cu ceea ce e deja în scenă.

– *Ți-e frică de ceva când ești pe scenă?*

– Frica cea mai mare pe scenă e să nu reușesc să fiu cu totul acolo; să ratez momentul, pentru că am întârziat într-o reacție. E foarte frustrant să fi trecut clipa, scena, spectacolul și să zici: atâta a fost! Nu se mai întoarce, nu mai este încă o dată, să reiei. După ce s-a terminat scena, s-a dus! Exact ca la sport, ca la tenis: ok, ai pierdut setul, mobilizează-te pentru următorul, că mai poți. Dar dacă nu mai ai? Și atunci îți dorești nu să fii cel mai bun, dar să fi fost acolo prezent, activ, să dai totul. Și se mai întâmplă, din varii motive, să nu fii – asta e frustrarea cea mai mare. Cred

Babel 11:4, Ecaterina

că sintagma potrivită este de a merge pe pilot automat – că te poate fura tentația, mai ales dacă ai jucat un spectacol de multe ori... În momentul în care ai intrat o clipă pe pilot automat, ceea ce e groaznic, oricum, te privează de bucurie.

– *Ce nu-ți place la Ecaterina Hâțu?*

– Lipsa de răbdare, la care muncesc, și toată impulsivitatea.

*A consemnat
Gențiana IONESCU*

Dorul, condiția românească a ființei

De data aceasta, provocarea pe care v-o lansez ne îndreaptă atenția spre o temă a condiției ființei umane, dorul (termen specific românesc) ca mod de exprimare a unor sentimente.

Lucrarea părintelui prof. dr. George Remete, intitulată *Dorul, condiția românească a ființei* a apărut la Editura Paideia, București, 2022 și reprezintă un recent proiect al autorului.

Volumul de față este considerat primul studiu monografic pe tema dorului, întrucât, nici o altă lucrare nu a abordat, până acum, îndeaproape acest subiect, chiar dacă ideea a apărut în conținutul unor studii și articole.

Cartea ne ajută să putem răspunde la întrebarea: *este dorul mai mult decât un sentiment?* Dorul este drumul spre iubirea eternă. Preluând o temă din fenomenologia contemporană, părintele George Remete (cadru didactic și conducător de doctorat la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia) afirmă că dorul este mai mult decât ființa devenind gând. În prezentul studiu, *dorul* este prezentat și analizat în raport cu ființa artistică supremă, în comparație cu durerea, jalea, plânsul.

Dacă Noica vorbește despre o „zonă de dor” în numele căreia cuvântul însuși face apel, părintele Remete mărturisește, în cuprinsul cărții, faptul că dorul comportă o realitate teologică, dar și una filozofică și artistică. Totodată, pe parcursul lucrării, autorul subliniază atât legătura strânsă dintre noțiunea iubirii și cea a dorului, cât și distincțiile dintre cele două realități. Astfel, fiecare popor constituie o categorie specială și unică de existență.

Structura cărții este una piramidală, fapt observat și în cadrul fiecărui capitol care se încheie într-un mod teologic. Argumentele sunt fundamentate pe poezia românească, fie ea chiar și populară, fără a cădea în sentimentalism.

Autorul se folosește de idei din filosofie, istoria religiilor, literatură, artă, psihologie. Pe lângă încărcătura ideologică ideatică pe care ne-o propune, pr. George Remete își definește propria filosofie, linia cărții de față transmițându-ne și un mesaj artistic.

Pornind de la Heidegger, autorul ne conduce spre ideea unui dor eshatologic. Ca oameni, suntem în măsura în care dorul este în ființa noastră, el reprezentând

devenirea pozitivă întru ființă. Astfel, dorul devine eshaton. Dacă dorul ar fi cuantificabil, el ar deveni o simplă dorință.

Stilul limpede, echilibrat și foarte expresiv în care este scrisă, recomandă această lucrare tuturor celor interesați să-și clarifice și să-și îmbogățească noțiunile despre tema analizată.

Cartea a fost lansată în perioada mai-iunie 2022, în mai multe centre universitare din țară precum Alba-Iulia, Cluj-Napoca, Târgu Mureș etc.

Prof. dr. Mihai FLOROAIA

Concursul Național de Interpretare Vocală „Elena Botez” – o nouă ediție reușită

Noemi Onucu, elevă în clasa a X-a la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași (prof. îndrumător, Diana Neacșu, prof. corepetitor, Ilinca Sârbu) și **Andra Stoica**, studentă în anul IV la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași (îndrumător, conf. univ. dr. Cristina Simionescu-Fântână, corepetitor, conf. univ. dr. Cezara Petrescu), sunt câștigătoarele **Marelui Premiu** al Concursului Național de Interpretare Vocală „Elena Botez”, ediția a V-a.

Evenimentul, la care au participat 35 de tineri interpreți de la liceele și facultățile de profil din Piatra-Neamț, Iași, Timișoara și București, a fost organizat la inițiativa sopranei **Cellia Caterina Costea**, Operei Naționale din Atena, de Liceul de Arte „Victor Brauner” în parteneriat cu Asociația „Elena Botez”.

Juriul a fost format din Elena Botez, în calitate de președinte onorific, Cellia Caterina Costea, solistă a Operei Naționale din Atena, președintele juriului, Maria Miron Sârbu, mezzo-soprană a Operei Naționale Române din Iași și Andrei Fermeșanu, tenor, director al Operei Naționale Române din Iași, originar din Piatra-Neamț. Manager de proiect a fost prof. Olguța Toma de la Liceul de Arte „Victor Brauner”.

Elena Botez, fostă prim-solistă a Operei Naționale din Timișoara, a împlinit 97 de ani în ziua de 7 iunie. A devenit cetățean de onoare al municipiului Piatra-Neamț în anul 2016.

Mă bucur că, la vârsta aceasta, pot suporta emoțional ceea ce se întâmplă acum. O să mă bucur întotdeauna pentru voi! Vă recomand, bucurați-vă, cei care ați reușit, nu vă întristați, cei care nu ați reușit. Nu vă supărați, dacă nu ați luat premii. Veți lua altă dată și cu brio, a spus Elena Botez. (N. R. Text prelucrat)

Violeta MOȘU

Festivalul Național „Garabet Ibrăileanu” – ediția a V-a

Festivalul Național „Garabet Ibrăileanu” este una dintre cele mai importante inițiative culturale ale Uniunii Armenilor din România, cursala Roman, condusă de medicul Emanuel Nazaretian. Desfășurat în perioada 20–22 mai 2022 și aflat la a cincea ediție, festivalul s-a bucurat de sprijinul Uniunii Armenilor din România, al Societății Culturale „Clepsydra” din Roman și al autorităților locale. Manifestările dedicate festivalului s-au desfășurat în cadrul Complexului „Mariko In” din Roman, iar ediția din acest an a reunit membri ai comunității armenice din 12 sucursale (din totalul de 16 câte există în România), scriitori, critici literari, jurnaliști, iubitori de cultură din municipiu și din spațiile literare apropiate. Deschiderea manifestărilor s-a făcut în prezența deputatului Dan Laurențiu Leoreanu și a primarului Municipiului Roman, Leonard Achiriloaei, care au evidențiat rolul important al festivalului în cadrul evenimentelor culturale, organizate cu ocazia Zilelor Municipiului Roman.

Programul festivalului din acest an a inclus evocări ale personalităților culturale românești, multe cu origini armenice, lan-

sări de carte, lecturi publice, dezbateri, concurs de aforisme, alocuțiuni și un emoționant moment muzical.

Activitățile din prima zi a festivalului au fost moderate de scriitorul Lucian Strochi și au fost dedicate prezentărilor de carte apărută la editura *Papyrus Media* din Roman, lecturilor publice și dezbaterilor pe seama cărților prezentate. Cititorii au avut bucuria întâlnirii cu scriitorii Lucian Strochi, Emilian Marcu, Culiță Ioan Ușurelu, Petru Chirica și dr. Gabriel Arvătescu, care, într-o atmosferă relaxantă, au citit fragmente reprezentative din cărțile lor.

De asemenea, au fost prezentate cărțile semnate de Mircea Bostan, Monica Manole și Claudia Mitră, cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui Garabet Ibrăileanu. În continuare, pr. Cornel Paiu, președintele Societății Culturale „Clepsydra” și al filialei „Filip Brunea Fox” Roman a Uniunii Ziaristilor Profesioniști a acordat postmortem diplome celor mai buni ziariști: Doru Dinu Glăvan, fostul președinte al UZPR, Alexandru Mihăilă și Mircea Bostan.

Ziua a doua a festivalului a fost dedicată concursului de aforisme, moderat de

Premiile Concursului de Arte plastice pentru copii „Dr. Sorin Ciobanu”, ediția a VII-a

Iustina Bezim (clasele 0-IV), Maia Morțe (clasele V-VIII) și Miruna Morțe (clasele IX-XII) sunt câștigătoarele Marelui Premiu al Concursului de Arte plastice pentru copii „Dr. Sorin Ciobanu”, ediția a VII-a. Evenimentul a fost organizat de Asociația Culturală „Arte.Ro” din Piatra-Neamț, în parteneriat cu Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț și Palatul Copiilor din Piatra-Neamț. Festivitatea de premiere a avut loc joi, 9 iunie, în Sala Cupola a Bibliotecii Județene „G. T. Kirileanu” Neamț. Tema ediției a fost „Muzică și dans în pictură”.

Ce au în comun muzica, arta și dansul? În toate trei este nevoie de talent și de îndemânare, toate trei se nasc din creativitatea omului, deci există o simbioză între ele. Dansul este imaginea muzicii, iar muzica este cuvântul dansului. Am avut de jurizat peste 300 de lucrări, nici nu am putut să le expunem pe toate. Mulțumim cadrelor didactice de la Școala Gimnazială „Nicolae Buleu” Mărgineni, profesoarei Mihaela Zânică de la Școala Gimnazială nr. 1 Dumbrava Roșie și profesorilor Cristina Petrariu și Lucian Gogu-Craiu de la Palatul Copiilor din Piatra-Neamț. Această expoziție este un minunat mijloc de exprimare a unui bogat conținut de idei din domeniul artelor, a spus dr. Mariana Ciobanu, vicepreședintele Asociației Culturale „Arte. Ro”.

Laureații ediției a VII-a a Concursului și Expoziției de Arte Plastice pentru Copii „Dr. Sorin Ciobanu”, Piatra-Neamț:

Clasele 0-IV Premiul special: *Iustina Bezim*; Premiul I: *Rareș Podaru, Gabriela Alice Dascălu, Medeea Mihăeș*; Premiul al II-lea: *Cristiana Ioana Trofin, Ioana Bianca Nohai, Ricardo Dăscăliței, Paula Spătareanu*; Premiul al III-lea: *Matei Miron, Ana Maria Nohai, Evelin Nicole Simionescu, Sofia Socea*; Mențiuni: *Denis Iordache, Darius Vlad, Doru Andrei Axiniei*;

Clasele V-VIII Premiul special: *Maia Morțe*; Premiul I: *Maria Ștefan, Adrian Macovei, Vanessa Pintilie, Letiția Maria Vlaicu*; Premiul al II-lea: *Alexandra Dalia Chiș, Amalia Păduraru, Bianca Maria Patrichi*; Premiul al III-lea: *Lavinia Ionela Baci, Teodora Hanganu, Andreea Buliga, Teodora Ștefan*; Mențiuni: *Larisa Mitrea, Ștefania Tomșa, Paul Maxim, Ilinca Pinteau*;

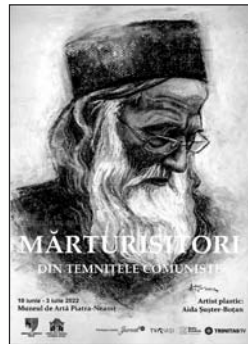
Clasele IX-XII Premiul special: *Miruna Morțe*; Premiul I: *Denisa Stoleru, Alexandra Ioana Gliga, Amalia Scurtu, David Miron*; Premiul al II-lea: *Sergiu Chirilă, Alexandra Postolică, Ștefania Olaru*; Premiul al III-lea: *Diana Turtică*.

Violeta MOȘU

Expoziția „Mărturisitori din temnițele comuniste”

După un periplu îndelungat și onorant (Suceava-Muzeul Național al Bucovinei, Alba Iulia – Muzeul Național al Unirii, Cluj – Muzeul Mitropoliei Clujului, Iași – Muzeul Mitropolitan, Botoșani – Muzeul Județean Botoșani, București – Mănăstirea Antim etc.), expoziția „Mărturisitori din temnițele comuniste” a ajuns și la Piatra-Neamț.

Salvând memoria iconică a închisorilor comuniste artistul plastic Aida Șușter-Boțan a surprins în creion sau pastel personalități care au marcat societatea românească în secolul XX și în primii ani ai secolului XXI.

Printre portretele expuse în Sala Mansardă a muzeului de Artă Piatra-Neamț, vom recunoaște chipuri ale sfințeniei: Părintele Iustin Pârveu, Părintele Gheorghe Calciu, Părintele Sofian Boghiu, Părintele Dumitru Stăniloae, Părintele Nicolae Steinhardt, Vasile Voiculescu etc.

Expoziția este un demers cultural menit să evidențieze memoria rezistenței anticomuniste, alăturându-se altor forme de exprimare, literatura carcerală, producțiile cinematografice sau cercetarea istorică.

Expoziția poate fi vizitată în perioada 10 iunie - 3 iulie 2022. (N. R. – Comunicat – Complexul Muzeal Național Neamț)

Red.

Festivalul Național „Garabet Ibrăileanu” – ediția a V-a

Lucian Strochi, și secțiunii de istorie și critică literară, conduse de președintele Uniunii Armenilor din România și prim-vicepreședintele Uniunii Scriitorilor, Varujan Vosganian. Juriul format din scriitorii Lucian Strochi, Emilian Marcu și preotul Cornel Paiu a acordat mai multe premii și premii speciale. Trofeul concursului de aforisme l-a primit doctorul Gabriel Arvătescu, devenit recent membru al Uniunii Scriitorilor.

În ceea ce privește viața și activitatea culturală a întemeietorului revistei „Viața românească”, scriitorul Varujan Vosganian și profesoara Maria Epatov au subliniat indubitabila contribuție a lui Garabet Ibrăileanu la definirea „specificului național” și la emanciparea noastră culturală, iar profesorul și criticul literar Mihai Zamfir, și directorul revistei „Luceafărul de dimineață”, Dan Cristea, au evidențiat calitatea de romancier a lui Ibrăileanu, valoarea romanului „Adela”. La finalul discuțiilor, premiul „Opera Omnia” a fost acordat criticului și istoricului literar Dan Cristea, iar premiul pentru debut i-a revenit prof. dr. Maria Epatov, pentru activitatea remarcabilă, desfășurată în cadrul Catedrei de limba și literatura română a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava.

După gala laureaților, a urmat discursul în limba armeană al Excelenței Sale Sergey Minasyan, ambasadorul Republicii Armenia în România. Domnia Sa a fost impresionat de momentele emoționante din cadrul festivalului și a subliniat contribuția deosebită adusă de festival la solidarizarea culturilor armeană și română.

Prezența cântăreței Mona Malumova din Armenia, recent stabilită în București, care a interpretat melodii armenesti, românești și balcanice și a micuței violoniste, Daria Popescu din Bacău, laureată a concursului național „Mihail Jora”, a transformat evenimentul într-un spectacol care i-a încântat pe participanți. Partenerii media ai festivalului au fost ca de fiecare dată Televiziunea locală și TVR 1, Departamentul Minorități.

Festivalul Național „Garabet Ibrăileanu” se înscrie cu succes în categoria evenimentelor culturale organizate de Uniunea Armenilor din România care duc mai departe moștenirea lăsată de armeni și creează ocazii fericite pentru dialogul interetnic, acestea încredințându-ne de viitorul luminos al acestui eveniment.

Prof. Paraschiva BUCIUMANU,
dir. adj. al Colegiului tehnic „Miron Costin”, Roman

Portret de dascăl de pe Valea Muntelui – Ștefan Țifui

Valea Muntelui, așa cum este numit cursul mijlociu al Bistriței din munte, a oferit lumii științifice și culturale mari personalități precum **Constantin Matasă**, preotul-arheolog și scriitor, originar din comuna Ceahlău, **Constantin Turcu**, istoricul și arhivistul născut la Izvorul Alb și care a făcut clasele primare la Grințieșu-Mare, **Gheorghe Ungureanu**, director al arhivelor ieșene, de loc din satul Schit, comuna Ceahlău, învățătorul-cărturar **Petru Sălăgeanu** de la prima școală a muntelui, de la Răpciuni, **Eftimie Luca**, arhiepiscopul, din satul Schit, **Gavriil Galinescu**, muzicologul de la Hangu, **G.T. Kirileanu**, cărturarul de la Holda, **Vasile Matasă**, inginerul-inventor, generalul **Dumitru Coroamă** și încă alții. Adăugăm acestei înșiriri pe profesorul **Ștefan Țifui** și încercăm să-i întocmim un portret de cuvânt.

Ștefan s-a născut la Spitalul din Hangu, la cunoscutul doctor Galinescu, la 4 august 1943. Era fratele mai mic al lui Vasile Țifui, fiul cel mai mare al familiei, născut la 5 decembrie 1934, la Ceahlău. Acesta a fost absolvent al Liceului „Petru Rareș” din Piatra-Neamț. A urmat apoi cursurile Facultății de Matematică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. A activat mai întâi la Liceul din Bicaz (din 1959), iar din 1970 la Liceul Energetic din Piatra-Neamț, astăzi Colegiul Național de Informatică. În 1970 a ieșit la pensie, iar la 10 martie 2008 a fost înmormântat la Piatra-Neamț. A fost una dintre personalitățile remarcabile ale matematicii nemțene.

Satul în care au crescut cei patru copii ai familiei Țifui a fost Rețeșul, astăzi dispărut, intrat în cuveta lacului de acumulare Izvorul Muntelui. Părinții au fost Gavril și Ana, o familie de țărani „mijlocași”. Tatăl, Gavril, a fost plutaș, soția sa Ana se ocupa de copii și gospodărie, dar a fost și gestionară la restaurantul din centrul comunei. Ștefan a urmat clasele primare în satul natal, în Rețeș, gimnaziul la Răpciuni, apoi a mers la Piatra, la Liceul „Petru Rareș”. Sub influența lui Vasile, fratele său mai mare, urmează facultatea de matematică de la Institutul Pedagogic din Bacău și își ia licența în anul 1964.

După terminarea cursurilor a activat la Școala din Ceahlău, Liceul Borca și apoi la Școala Grințieș, din 1972, până la pensionare.

Fără îndoială, una dintre cele mai mari realizări ale profesorului Ștefan Țifui pe tărâm publicistic, științific și didactic a fost „Gazeta Micilor Matematicieni”, publicație cu o lungă existență, cu o redacție coor-

donată de la Grințieș și cu colaboratori din întreaga țară. Meritul acestei reviste este cu atât mai mare cu cât cunoaște o dezvoltare deosebită în anii cei mai grei ai perioadei ceaușiste, anii '80. Cum a fost posibil

acest lucru? Prin eforturi susținute ale domnului profesor și ale principalilor săi colaboratori: prof. Ion Radu, care începe să sprijine revista încă de când era profesor la Școala Ceahlău și continuă această laborioasă activitate și în calitate de profesor al unei prestigioase școli bacăuane; profesorii de pe Valea Bistriței mijlocii Mihai Doroftei, Ion Andronic, Constantin Cotărgășanu, Constantin Păvăleanu; profesorul brașovean Mihail Benzecze, Vasile Țifui, fratele său, profesor de matematică la Piatra-Neamț, la fel ca profesorii Ion Diaconu și Vasile Țaruș, mai apoi Ionel Fota din Izbiceni-Olt, Lucian Tuțescu din Craiova, Constantin Dragomir din Valea Ursului, județul Argeș. Dar, fără îndoială, cel mai mare sprijin l-a avut de la cunoscutul matematician Constantin Ionescu-Țiu de la București – așa cum o putem constata din paginile revistei, dar și dintr-o bogată corespondență dintre cei doi profesori (au fost ani – precum 1984 și 1985 – când schimbau câte patru-cinci scrisori lunar, la care se adăugau colete și mandate poștale).

De mare prestigiu pentru activitatea științifică a domnului profesor Ștefan Țifui a fost colaborarea cu revista „Gazeta Matematică”, o revistă ce în anul 2005 sărbătorea peste 100 de ani de existență neîntreruptă. În top 100 a celor care au contribuit semnificativ la realizarea acestei reviste, pe un deosebit loc 76 se află profesorul Ștefan Țifui cu 99 de probleme propuse și publicate aici. Un top dominat, bineînțeles, de profesorul C. Ionescu-Țiu, un apropiat al celor doi matematicieni din familia Țifui.

Dintre lucrările publicate amin-

tim „Ghidul de matematică pentru clasa a VII-a”, „Matematică – teste pentru exerciții de capacitate”, „Culegere de probleme pentru clasele IV-IX și observații metodologice”, „Exerciții și probleme de aritmetică și algebră”, „Calcul algebric – operații cu numere reale”, „Probleme pentru DMN – Dialoguri matematice nemțene” și „Probleme pentru olimpiade și concursuri”.

Dăruirea sa pentru activitatea matematică și predarea acesteia elevilor din școlile Ceahlău și Grințieș, iar prin lucrările publicate, tuturor copiilor iubitori ai științelor exacte, l-a făcut să înregistreze, de-a lungul anilor, unele performanțe la concursurile și olimpiadele școlare. *Am avut bucuria să-mi văd împlinită munca în ale predării matematicii, prin rezultate obținute de către elevii mei la concursuri și olimpiade, dar și prin faptul că mulți dintre aceștia și-au continuat pregătirea prin cursuri superioare, până la a deveni profesori, la rândul lor*, a declarat profesorul Ștefan Țifui care, scăpând o lacrimă, pe care a dorit cu tot dinadinsul să și-o ascundă, a adăugat: *Mi-a plăcut matematica mai mult ca orice. Am în țară colegi cu care am colaborat și împreună cu care am scos diferite lucrări. Toate pentru a fi utile elevilor noștri iubitori de matematică. Mi-au plăcut copiii. N-am fost un profesor dur și am încercat să-i apropii de matematică. Acum, îmi pare rău că-i părăsesc, dar asta este viața. Catedra de matematică pe care am păstrorit-o peste 40 de ani o las unei foste eleve, care este, acum, o profesoară bună. Așa că plec liniștit acasă*, a spus profesorul Ștefan Țifui la festivitatea prilejuită de ieșirea la pensie.

La 40 de zile de la moartea sa, parastasul a fost unul deosebit, cu o lansare de carte „in memoriam”, realizată prin contribuția foștilor săi colegi și elevi. Cartea a fost retipărită și a fost oferită din nou, de data aceasta celor mici. Căci **la Grințieș se desfășoară un concurs care îi poartă numele, cu două secțiuni: matematică și fotbal**, cele atât de mult iubite de domnul profesor.

Anul acesta, pe 29 mai, a treia ediție a primit echipaje și echipe din opt (8) școli, realizându-se o adevărată „punte peste munte” (chiar peste munți!): Bicazul Ardelean, Pipirig,

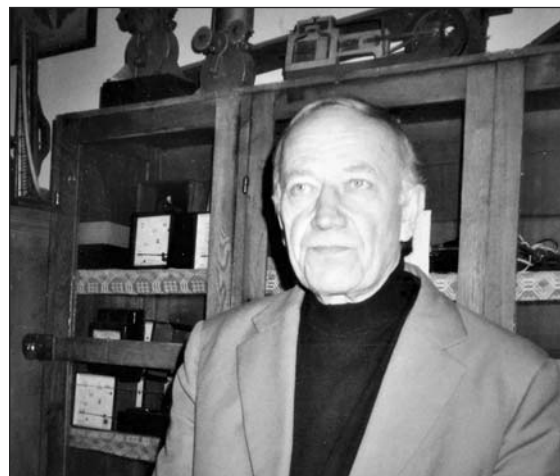
Borca, Ceahlău, Vânători, Grințieș, Farcașa, Poiana Teiului, Hangu. Încă o dovadă în plus că o viață închinată școlii nu are cum să nu primească obolul de recunoștință.

La competiția cifrelor, la matematică distractivă, la clasele III-IV a obținut locul I, cu nota 9,30, echipajul „Muntenii” de la Ceahlău, cu nota 9,00, pe locul II s-au clasat gazdele care și-au numit echipajul „Căștigătorii” din Grințieș, iar pe locul al III-lea, cu nota 8,00 au fost „Formidabili” de la Poiana Teiului.

La clasele V-VI, în confruntarea logicii și-a cifrelor au ieșit câștigători ai locului I, cu 55 de puncte, echipajul „Speranța” din Hangu. Pe locul II s-au clasat, la o diferență de 5 puncte, „Micile genii” de la Poiana Teiului, iar pe locul III, „Căștigătorii” din comuna Ceahlău.

Categoria claselor VII-VIII a fost câștigată de echipajul „Drumul Talienilor” de la Borca, pe locul II s-au clasat „Bombele” de la Farcașa, iar pe locul III, „Telectualii” de la Bicazul Ardelean.

Căștigătorii locurilor I-III au primit diplome, trofee și cărți, toți ceilalți participanți fiind răsplătiți cu mențiuni constând în diplome și cărți despre istoria matematicii. Și rezultatele nu s-au lăsat mult timp așteptate, la finalul activității, a avut loc festivitatea de premiere la care au primit diplome, aplauze furtunoase și cărți toți participanții. La fotbal, premiul I a fost câștigat de echipa Liceului „Mihail Sadoveanu” din Borca, premiul al II-lea a revenit Școlii Gimnaziale „Ioan Luca” din comuna Farcașa. Pe locul III au fost fotbaliștii de la Școala Gimnazială „Justin Pârvu” din Poiana Teiului, iar

gazdelor de la Grințieș le-a revenit locul al IV-lea.

Anul viitor, oraganizatorii așteaptă o prezență la fel de numeroasă (au fost 220 de elevi), o concurență la fel de acerbă și vreme la fel de frumoasă.

Daniel DIEACONU

In memoriam: Prof. Veronica Mihăilescu

Destinul Veronicăi Chiribău, copil de dragoman de plute din Bicaz, premiantă a „Tinerimii române”, și a Revistei „Apostolul”, căsătorită cu colegul ei de profesie, Vasile Mihăilescu a fost de slujescă necondiționat Școala nemțeană.

Elevă strălucită a Școlii Normale din Piatra, după ani buni la catedră, Veronica Mihăilescu a intrat cu pași hotărâți pe ușa Universității ieșene, amintindu-mi de soarta oarecum similară a învățătorului Mihai Avădanei.

Apreciindu-i calitățile de dascăl și de conducător, către sfârșitul carierei sale la catedră, mai marii școlilor i-au încredințat (Și bine au făcut!) funcția de inspector școlar, prin care, ani la rând, a călăuzit cu sfatul și uneori cu critica severă, dreaptă, colegială, personalul de specialitate din școlile nemțene.

24 nov. 1922 - 31 mai
2022

Având privilegiul să lucrez o vreme în același colectiv și în aceeași localitate cu doamna Veronica, nu pot să nu-mi amintesc de serile fantastice ale reuniunilor noastre bicăzene, pe care le umplea cu hazul unui depozit imens de anecdote, niciodată repetate, spuse cu talent actoricesc de bună clasă.

Premianta școlii primare din Bicaz a străbătut, cu modestie și fermitate, o carieră didactică de invidiat, ca profesor și inspector școlar.

Sunt sigur că nu tocmai asta dorise să facă. Sunt convins că visase, în anii adolescenței, un viitor în inima culturii și literaturii. Dar Veronica Mihăilescu, precum mulți alții din generația sa, a știut să treacă și peste regrete, și peste nostalgii, și peste dureri înăbușite, și să fie un dascăl model, o făuritoare de compe-

tențe.

Dumnezeu i-a dat viață bogată în ani, bogată și în izbânzi și în suferință. La senectute, a putut privi îndelung, cu spiritul său critic mereu viu, o lume plină de ciudățenii, pe care a părăsit-o cu detașare demnă. Rodnica sa existență merită vie admirație și adânc respect!

Prof. Mihai-Emilian MANCAȘ

In memoriam: Prof. Maria Bârlădeanu

Cu acea distincție princiară care marchează pentru veșnicie adevăratele elite, așa cum a trecut prin viață și profesie, la fel s-a mutat dintre noi în cartea de istorie a școlii nemțene profesoara de biologie Maria Bârlădeanu, una dintre legendele Rareșului din bogatul secol al XX-lea.

La examenele de admitere în cele mai prestigioase universități românești de medicină, când un candidat excela în răspunsuri peste măsura obișnuită, era întrebant „Unde ai făcut liceul?”. Dacă se răspundea „La Rareș, în Piatra-Neamț”, urma un „ahaaa!”, în traducere: „Știu eu! Ai fost elevul/ eleva doamnei Bârlădeanu!” Așa se explică solicitările unor elevi de departe pentru a-i verifica înainte de examenele extrem de dificile pentru învățământul superior. Pronosticurile și sfaturile sale erau infailibile! Știai că vei fi student dacă Doamna Maria Bârlădeanu spunea „DA!”

Era o ființă dăruită cu frumusețe, aceea frumusețe a unor foarte puține Doamne, în fața cărora simțai instinctiv admirație deosebită și respect deplin. Purta în ținută, în felul în care se mișca, în felul de a vorbi în clasă și în public, verticalitatea aceea pe care o cunoști doar în casele princiare. Era născută pentru a fi ÎNVĂȚĂTOARE!!!

Cu o modestie rară, deși era conștientă de valoarea sa, și-a închinat resursele intelectuale, viața sa, Școlii, adică elevilor. Ani mulți după ce se retrăsese la pensie, rămăsese la fel de căutată și de consultată de cei care voiau să fie performanți în biologie. A construit în liniște, cu calm și talent, un model de om devotat profesiei de FORMATOR, model care va rămâne ca pagină de istorie.

Maria Bârlădeanu a fost dintre cei puțini, aleși pentru a spune la finele vieții *exegi monumentum aere perennius!*

Prof. Mihai-Emilian MANCAȘ

13 feb. 1936 – 25 mai
2022

SUMAR

Gabriela BANU – *Caravana activităților din luna mai la Casa Corpului Didactic Neamț* (pag. 10-11)
Gheorghe BRÂNZEI – *Olimpiade și concursuri. Exemple de bună practică (III)* (pag. 14-15)
Paraschiva BUCIUMANU – *Festivalul Național „Garabet Ibrăileanu” – ediția a V-a* (pag. 20-21)
Gianina BURUIANĂ – *Reflecții de adolescent: Să descoperi ce te atrage și ce te definește* (pag. 6-7) * *Lansare de carte: Festivalul de Teatru Piatra-Neamț, 1969-2019* (pag. 15) * *Sunt fericită și norocoasă că pot trăi într-o viață mai multe vieți – cele de pe scenă* (pag. 16-17)
Ana CIMPOIEȘU – *Dialogul social în pandemie și digitalizarea* (pag. 13)
Maria S. CIOBANU – *Spiridon VANGHELI* (pag. 14)
Corina DĂNILĂ – *După 20 de ani – cunună de împliniri în arta decorativă* (pag. 14-15)
Daniel DIEACONU – *Portret de dascăl de pe Valea Muntelui – Ștefan Țifui* (pag. 22)
Valentina DOBRIN – *Mobilitățile Erasmus, oportunități de dezvoltare profesională* (pag. 11)
Ghenadie DONOS – *7 Iunie – Ziua CNSM și Ziua Sindicalistului* (pag. 12)
Mihai FLOROAIA – *Dorul, condiția românească a ființei* (pag. 20)
Gențiana IONESCU – *Actrița Ecaterina Hâțu: Și teatrul se transformă și eu mă transform. E viu. În permanență e viu!* (pag. 18-19)

Mihai-Emilian MANCAȘ – *In memoriam: Prof. Veronica Mihăilescu* * *In memoriam: Prof. Maria Bârlădeanu* (pag. 23)

Violeta MOȘU – *Theodor Petrea, pianist: Încerc să îmi diversific repertoriul și să interpretez piese care sunt mai rar expuse publicului* (pag. 8-9) * *A XXX-a ediție a Concursului Internațional „Emanuel Elenescu” – o sărbătoare a muzicii* (pag. 17) * *Concursul Național de Interpretare Vocală „Elena Botez” – o nouă ediție reușită* (pag. 20) * *Premiile Concursului de Arte plastice pentru copii „Dr. Sorin Ciobanu”, ediția a VII-a* (pag. 21) * *O nouă expoziție de pictură Petru Diaconu, la Galeria de Artă „Lascăr Vorel”* (pag. 24) * *„Vibrații...”, expoziție semnată de profesoara Marcela Popescu* (pag. 24)

Elena MOTFOLEA, Corina MICU – *Proiectul de solidaritate „Noua Generație” – o nouă inițiativă pentru tineret* (pag. 19)

Ioan-Aurel POP – *Prea târziu?* (pag. 1-7)

Red. – *Congresul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (IV)* (pag. 1-4) * *Rememorări nemțene - iunie 2022* (pag. 2, 3, 4, 5, 6, 7) * *CALENDAR – iunie 2022* (pag. 4) * *CALENDAR – iulie 2022* (pag. 5) * *Echipa Neves de la „Rareș” a strălucit în Statele Unite* (pag. 5) * *In memoriam – Dumitru IVANOV* (pag. 12) * *Zilele Învățământului Dual în Republica Moldova* (pag. 12-13) * *Olimpici din Republica Moldova premiați la București* (pag. 13) * *Expoziția „Mărturisitori din temnițele comuniste”* (pag. 21)

Mircea ZAHARIA – *Activitățile AGIRO se vor exerciții de manifestare a solidarității de breaslă* (pag. 1, 2, 3) * *Comemorare Constantin Tomșa* (pag. 24)

O nouă expoziție de pictură Petru Diaconu, la Galeria de Artă „Lascăr Vorel”

Actuala expoziție personală a pictorului Petru Diaconu de la Galeria „Lascăr Vorel” (cu vernisajul pe 7 iunie) – una dintre cele mai frumoase din ultimii ani, îl recomandă, indiscutabil, ca pe un artist ajuns la deplina dezvoltare a potențialului creator.

„Petru Diaconu este un perfecționist, nu lasă nimic nefinisat, neîncheiat, neterminat. Este o expoziție bogată, o expoziție pentru tratarea sufletului, pentru liniștirea ochiului, pentru înprospătarea simțurilor”, a explicat Emil Nicolae, critic de artă.

Credincios stilului său, Petru Diaconu a știut să și-l apropie neconținut, să-l aprofundeze de la o expoziție la

alta, demonstrând de fiecare dată, un plus de subtilitate a simțirii. Actuala expoziție include și cinci lucrări în ulei realizate de artist înainte de 1989.

„Schimbarea de la ulei la acrilic a fost foarte importantă pentru mine, întrucât acrilicul oferă mai multe po-

sibilități. Practic, sunt două „vieți” aici, înainte de 1989 și de după 1989. E vorba despre actualitate și istorie, trecut”, a spus Petru Diaconu.

Expoziția a putut fi vizitată până miercuri, 15 iunie 2022.

Violeta MOȘU

„Vibrații...”, expoziție semnată de profesoara Marcela Popescu

În luna iunie, la Galeria de Artă a C.A.R. Pensionari Piatra-Neamț, s-a aflat pe simeze expoziția de pictură intitulată „Vibrații...”, cu

lucrări semnate de profesoara Marcela Popescu. Artista este îndrăgostită de natură, de poezia ce plutește în împrejurimile Neamțului. Într-un colorit armonios, Marcela Popescu surprinde o permanență, o frumusețe eternă a naturii, rezultat al multor ore de creație.

„Natura îmi transmite mie multe vibrații și sufletul meu vibrează alături de ea. Sunt încântată de culorile naturii, culorile florilor, culorile pădurii. Aici nu veți vedea o fotografierea a naturii, ci impresia mea în contact cu natura, cu florile, pentru că ele mă inspiră. Florile, în răsăritul de soare și în toate etapele zilei, au

măreția lor, frumusețea lor. Dacă ar trebui să vorbesc despre un fir călăuzitor din activitatea mea, acesta ar fi impresionismul”, a spus Marcela Popescu.

Singurul portret care se regăsește în expoziție are o însemnătate aparte pentru plasticiană și familia ei. Este portretizată Andreea, nepoata mea, care în curând va împlini 24 de ani și i-am făcut o surpriză. Iubește foarte mult bujorii, de aceea am ales această reprezentare. În ziua când va împlini 24 de ani, ea se va căsători, a mai adăugat Marcela Popescu.

Iată încă un motiv sentimental pentru iubitorii de frumos, pentru a face cunoștință cu arta sensibilă și sinceră a Marcelei Popescu.

V. M.

Comemorare

Constantin Tomșa

Zia de 18 iunie 2022 a marcat un moment inedit (după știința noastră) în viața spirituală a urbei. Comemorarea unui an de la plecarea la Domnul a cărturarului Constantin Tomșa și slobozirea în lume a ultimului lui volum postum: „Împătimit de lectură. Cărți și autori”, vol. VI. Un eveniment creștinesc, de dragoste și recunoștință (Îngăduiți, vă rog, acest pleonasm!), provocat de doamna Viorica Scurtu care i-a fost alături autorului în ultimele decenii, susținut de copiii lui, Delia-Carmen Tomșa-Holin și Onest Tomșa, și aplaudat de un număr considerabil de „împătimiți de lectură”: profesori, scriitori, artiști plastici, gazetari, colegi de muncă sau de școală, prieteni vechi și noi, profesioniști ai întâmplărilor publice, din Piatra-Neamț și împrejurimi...

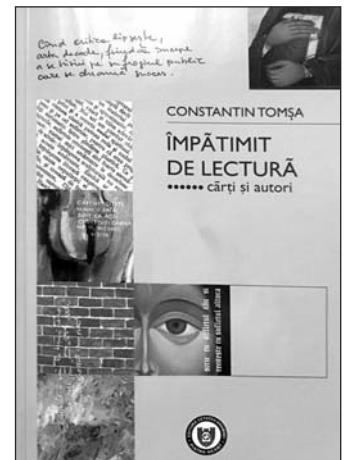
Despre plurivalența personalității celui omagiat a vorbit pe larg doamna Mihaela Mereuță, managerul bibliotecii G. T. Kirileanu, care l-a evocat concludent pe animatorul cultural, publicistul, profesorul, istoricul și criticul literar Constantin Tomșa.

Despre carte a glosat scriitorul Lucian Strochi, care a și prefațat volumul sub un generic epatant: „O carte paradoxală, unică, eroică, tragică și exemplară”. Cartea, care a apărut înainte de împlinirea unui an

de la trecerea în eternitate a autorului (29.06.2021), este semnul unei continuități a unui refuz față de o realitate ce ne pare adesea implacabilă – spune Lucian Strochi – iar autorul poate fi un cronicar fidel, consemnând un eveniment;

poate fi judecătorul, mai aspru sau mai îngăduitor; poate fi martorul, implicat sau neutral; profesorul de limbă și literatură română; filosoful; gânditorul; conștiința trează. Total de acord, inclusiv cu ideea că memoria prietenului nostru Constantin Tomșa ar putea fi cinstită de o placă comemorativă, un bust sau titlul de cetățean de onoare post-mortem... Deși cred că producerea unei opere esențiale precum **Un dicționar al literaturii din Județul Neamț** îți asigură în mod automat un loc în cultura națională... Deși cred că acolo sus, la auzul acestor ghiduși, prietenul nostru zâmbeste a râde...

Mircea ZAHARIA

ĂPOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățăământ Neamț, Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999) și Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova (aprilie 2019)

FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei

● martie, 1999: Florin Florescu, Ștefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitrița Vasilca

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA – redactor-șef, Gianina BURUIANĂ – redactor-șef adjunct, Angelina BEGU – redactor-șef adjunct (Chișinău), Violeta MOȘU – secretar general de redacție, Mihai FLOROAIA, Ramona-Mihaela ROȘU, Dorian RADU – DTP, Dorin DAVIDEANU – editor online.

ISSN - 1582-3121

Redacția
și administrația:
str. Petru Rareș nr. 24,
Piatra Neamț.
Tel/fax:
0233.22.53.32
revista_apostolul
@yahoo.com